

národní
úložiště
šedé
literatury

Zpráva o životním prostředí v Ústeckém kraji 2015

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
2016

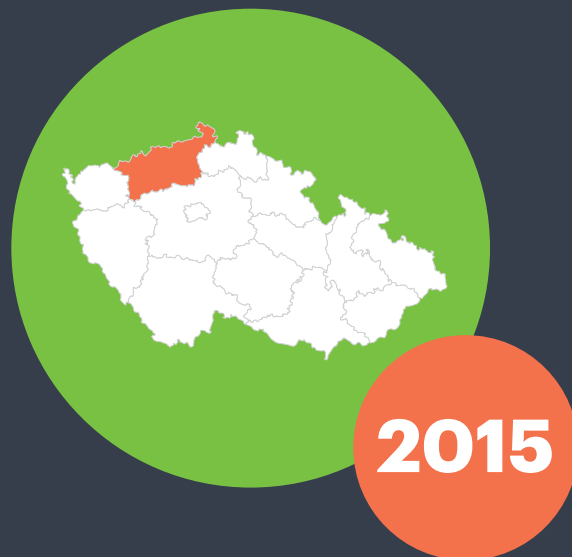
Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-264809>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 06.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Zpráva
**o životním prostředí
v Ústeckém kraji**

Zpracovala

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Celková redakce

T. Ponocná a L. Hejná

Autoři

J. Kratina, V. Luka, J. Mertl, H. Pernicová, J. Pokorný, T. Ponocná, M. Rollerová, V. Vlčková

Mapové výstupy

Mapový podklad vytvořen na základě dat ArcČR 500 v. 3.0. Tematický obsah vytvořen z dat poskytnutých institucemi uvedenými jako zdroj u jednotlivých map.

Autoři: L. Rejentová, Z. Stein

Fotografie na straně 6

Labský kaňon

Zdroj: Fotobanka Ústeckého kraje, M. Rak

Autorizovaná verze

© Ministerstvo životního prostředí, Praha
ISBN 978-80-87770-21-4

Kontakt

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
tel.: +420 267 125 340
info@cenia.cz, <http://www.cenia.cz>

Sazba a úprava

Daniela Řeháková

Obsah

Úvod	4
Data a jejich dostupnost	5
1 Charakteristika kraje	6
2 Ovzduší	10
2.1 Emisní situace	11
2.2 Kvalita ovzduší	12
3 Voda	14
3.1 Jakost vody	15
3.2 Vodní hospodářství	17
4 Příroda	19
4.1 Územní a druhová ochrana přírody	20
4.2 Natura 2000	21
5 Lesy	22
5.1 Druhová a věková skladba lesů	23
6 Půda a krajina	24
6.1 Využití území	25
7 Zemědělství	27
7.1 Ekologické zemědělství	28
8 Průmysl a energetika	29
8.1 Těžba surovin	30
8.2 Průmysl	31
8.3 Spotřeba elektrické energie	33
8.4 Vytápění domácností	34
9 Doprava	36
9.1 Emise z dopravy	37
9.2 Hluková zátěž obyvatelstva	39
10 Odpady	40
10.1 Produkce odpadů	41
Další informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci kraje v oblasti životního prostředí	42
Seznam zkratk	45

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR jsou počínaje rokem 2015 (tedy počínaje Zprávami o životním prostředí v krajích ČR za rok 2014) každoročně zpracovávány na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR se zabývají charakteristikou stavu a vývoje životního prostředí v jednotlivých krajích ČR, aktuálními problémy a aktivitami v jednotlivých krajích ČR. Představují významný podklad informací pro politické činitele, odborné pracovníky státní a veřejné správy, i pro širokou veřejnost na národní a regionální úrovni.

Zpracováním těchto zpráv je pověřena CENIA, česká informační agentura životního prostředí. Zprávy jsou zveřejněny v elektronické podobě (<http://www.cenia.cz>, <http://www.mzp.cz>) a jsou rovněž distribuovány na USB nosičích spolu se Zprávou o životním prostředí ČR 2015 a Statistickou ročenkou životního prostředí ČR 2015.

Data a jejich dostupnost

Zprávy o životním prostředí v krajích ČR jsou zpracovány na základě resortních a mimoresortních dat dostupných pro daný rok hodnocení.

Vzhledem k systému získávání a zpracování dat nejsou některá data pro indikátory dostupná v době uzávěrky těchto zpráv.

Využití území bylo vyhodnoceno dle souhrnných dat katastru nemovitostí, veřejného registru půdy LPIS a databáze CORINE Land Cover vytvořené pomocí metod dálkového průzkumu Země. Metodika pořizování dat z těchto tří zdrojů se liší, a proto výsledky nejsou zcela srovnatelné, dohromady ovšem poskytují komplexní a navzájem se doplňující informaci. Katastr nemovitostí představuje evidenční stav parcel, veřejný registr půdy LPIS stav zemědělské půdy, na kterou jsou žádány dotace, a databáze CORINE Land Cover představuje krajinný pokryv, avšak s tím omezením, že minimální velikost mapovací jednotky 25 ha může v důsledku generalizace poněkud zkusit podíly jednotlivých kategorií.

Průmysl – IPPC – Zařízení, která spadají do režimu IPPC (Integrovaná prevence a omezování znečištění, z angl. Integrated Pollution Prevention and Control) jsou velké průmyslové a zemědělské podniky, výrobci potravin a krmiv, provozovatelé skládek, spaloven atd., které jsou definovány v Příloze č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Pro provoz těchto zařízení je nutné integrované povolení. Integrované povolení je rozhodnutí, kterým se stanoví podmínky k provozu zařízení. Vydává se namísto rozhodnutí, stanovisek, vyjádření a souhlasů vydávaných podle zvláštních právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí a ochrany veřejného zdraví a v oblasti zemědělství, pokud to tyto předpisy umožňují. Integrované povolení reagují na aktuální situaci v zařízeních, proto jsou průběžně vydávána nová, jiná se mění, či zanikají. Data týkající se IPPC v těchto zprávách jsou aktuální k 16. 11. 2015.

Emise z dopravy – Data celkových emisí z dopravy, ze kterých je stanoven podíl dopravy na emisní bilanci, nezahrnují emise z nedopravních mobilních zařízení, které jsou však součástí kategorie zdrojů REZZO 4 sledované v rámci celkové emisní bilance zveřejňované ČHMÚ.

Hluková zátěž obyvatelstva – Data k hlukové zátěži byla pořízena v rámci 2. kola Strategického hlukového mapování, které se provádí dle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, kdy je ČR jako členský stát EU povinna pořizovat Strategické hlukové mapy a navazující akční plány. Strategické hlukové mapy se pořizují v pravidelných pětiletých cyklech nebo i dříve, dojde-li k podstatnému vývoji hlukové situace v posuzovaném území. SHM se pořizují pro hluk v okolí stanovených hlavních pozemních komunikací, hlavních železničních tratí, hlavních letišť a v aglomeracích. Podrobné výsledky Strategického hlukového mapování jsou dostupné v mapové aplikaci na stránkách <http://www.mzcr.cz/hlukovemapy/> v rubrice Přehled kol SHM/Kolo 2012.

Odpady – Zdrojem dat je Informační systém odpadového hospodářství MŽP (ISOH). Zpracovatelem dat je CENIA. Pro výpočet indikátorů na obyvatele byl použit střední stav obyvatelstva ČR dle ČSÚ.

Charakteristika kraje

1 | Charakteristika kraje

Ústecký kraj se nachází v severozápadní části ČR (Obr. 1.1) a je velmi rozmanitým regionem, jehož přírodní podmínky a z nich vycházející hospodářské možnosti utvářejí stav životního prostředí kraje.

Západ kraje tvoří Krušné hory, severovýchod kraje Děčínská vrchovina (oblast Krušnohorská hornatina), směrem do vnitrozemí navazují Doupovské hory, Mostecká pánev a České středohoří (Podkrušnohorská oblast). Nejjižnější partie kraje vyplňuje Rakovnická pahorkatina (oblast Plzeňská pahorkatina), na kterou směrem k východu navazuje Džbán (Brdská oblast), Dolnooharská tabule (oblast Středočeská tabule) a Ralská pahorkatina (oblast Severočeská tabule). V severní části kraje se nachází Šluknovská pahorkatina a Lužické hory (Krkonošská oblast), Obr. 1.2. Nejvyšším vrcholem ležícím na území Ústeckého kraje je vrchol Macecha (1 113 m n. m.) v Krušných horách, nejnižším bodem je hladina Labe u Hřenska (115 m n. m.). Většina území je odvodňována do Severního moře Labem a jeho přítoky. Nejvyšší partie kraje (Krušné hory) náleží do velmi chladné a chladné oblasti, zbývající část území do mírně teplé a teplé klimatické oblasti. Nejnižší partie kraje patří do velmi teplé klimatické oblasti (Obr. 1.3).

Příhraniční poloha kraje poskytuje možnost vzájemné spolupráce jak v oblasti environmentální, tak hospodářské v rámci euroregionů Krušnohoří, Labe a Nisa.

Tabulka 1.1

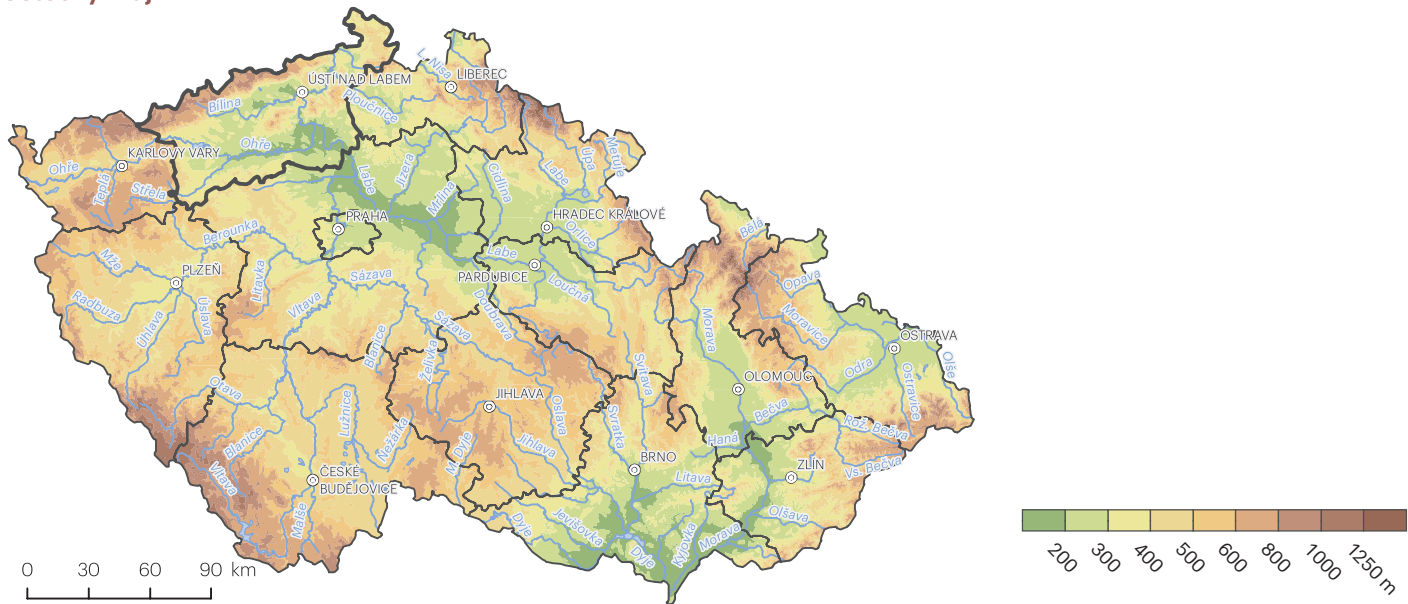
Ústecký kraj v číslech, 2015

Krajské město	Ústí nad Labem
Rozloha [km ²]	5 335
Počet obyvatel	822 826
Hustota zalidnění [obyv.km ⁻²]	154
Počet obcí	354
Z toho se statutem města	59
Největší obec	Ústí nad Labem (93 248 obyv.)
Nejmenší obec	Staňkovice (46 obyv.)
Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15–64 let [%]	8,9
HDP kraje [mil. Kč*]	255 325

* Data k roku 2014.

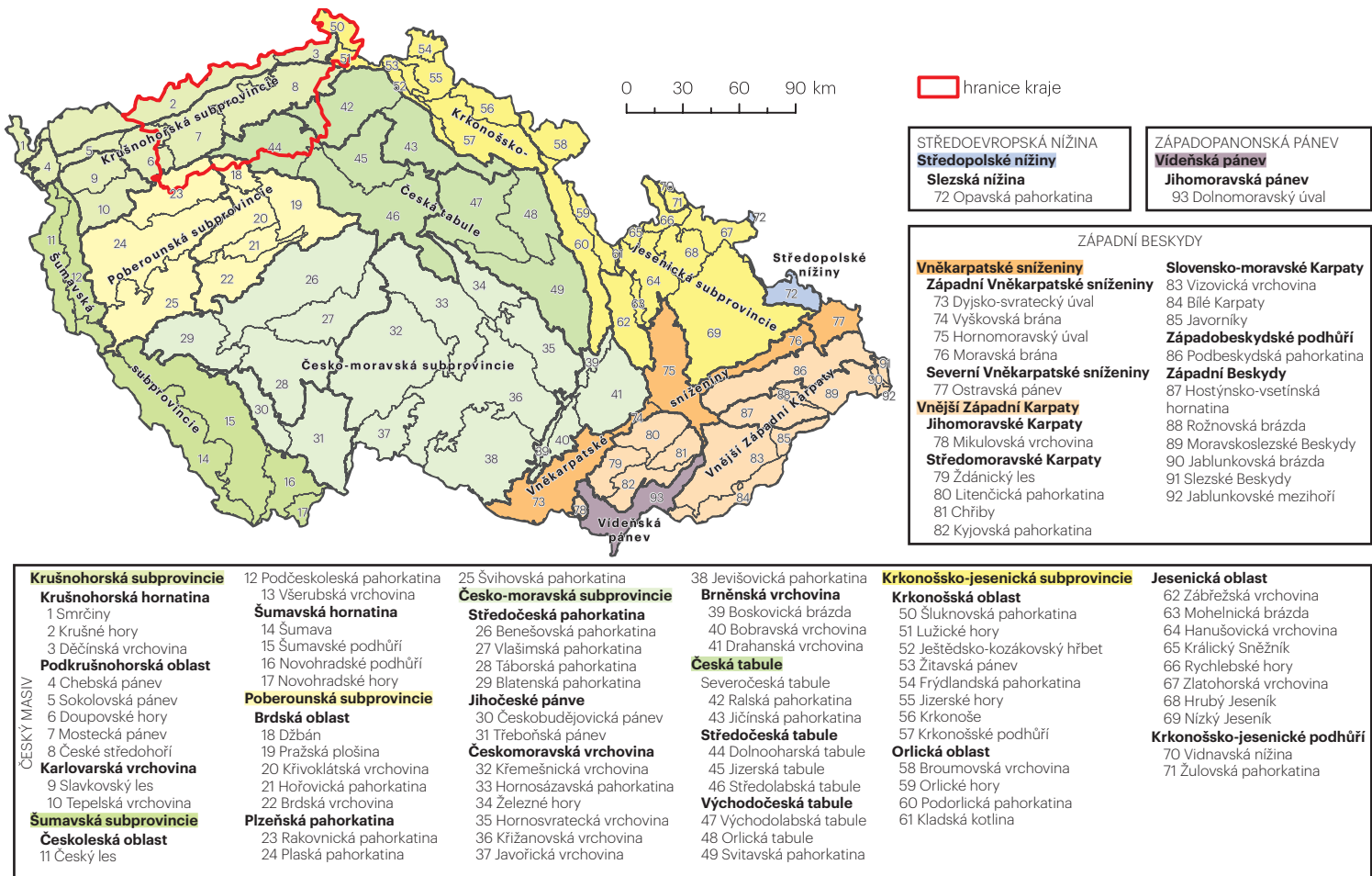
Zdroj: ČSÚ

Obr. 1.1
Ústecký kraj

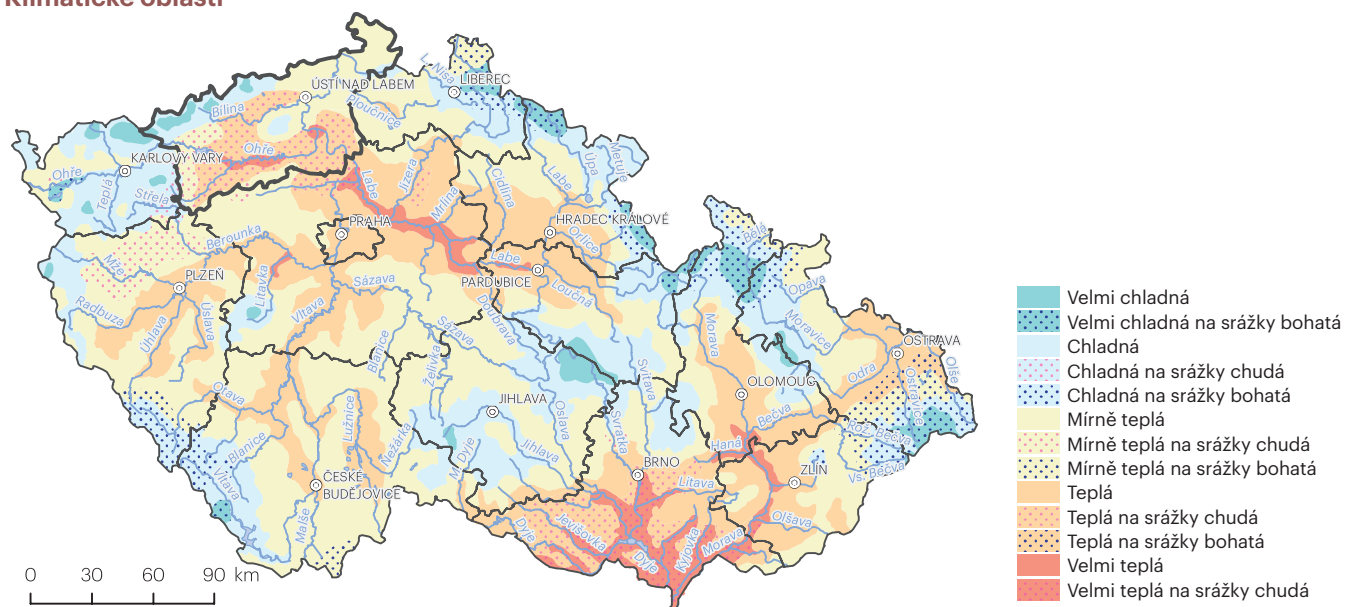
Zdroj: CENIA

Obr. 1.2
Geomorfologické členění

Zdroj: MŽP

Obr. 1.3
Klimatické oblasti

Zdroj: VÚMOP, v.v.i.

2

Ovzduší

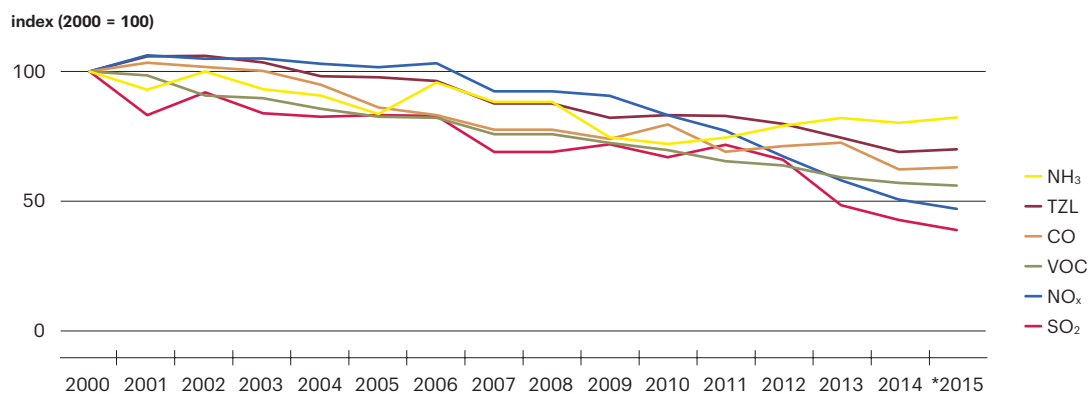
2.1 | Emisní situace

Emise znečišťujících látek v Ústeckém kraji v období 2000–2015 celkově poklesly, a to i přes rozkolísaný vývoj většiny z nich (Graf 2.1.1), na celkovou hodnotu 115,5 tis. t. Nejvýznamnější pokles zaznamenaly emise SO₂ (o 61,1 %).

Na celkových emisích znečišťujících látek v Ústeckém kraji se v roce 2015 největší měrou podílely emise SO₂ a emise NO_x (Graf 2.1.2), které v obou případech pocházejí ze zdrojů na výrobu elektřiny a tepla (u emisí SO₂ se jedná o 95,6 %, u emisí NO_x o 85,2 %). Mezi další sledované emise patří emise CO, které pocházejí především z lokálního vytápění domácností (54,9 %), a emise VOC z používání a výroby organických rozpouštědel (63,1 %). Emise TZL vznikají při lokálním vytápění domácností (67,0 %). Emise NH₃ vznikají zejména z činností souvisejících s chovem hospodářských zvířat (92,2 %).

Graf 2.1.1

Vývoj emisí znečišťujících látek [index, 2000 = 100], 2000–2015

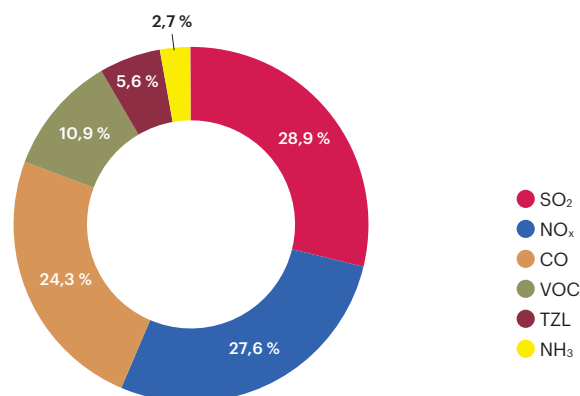

Emise TZL, VOC a NH₃ z plošných zdrojů jsou rozpočteny do krajů odborným odhadem.
* Předběžná data.

Zdroj: ČHMÚ

Graf 2.1.2

Podíl jednotlivých emisí znečišťujících látek na celkové emisní bilanci [%], 2015

Emise TZL, VOC a NH₃ z plošných zdrojů jsou rozpočteny do krajů odborným odhadem.
Předběžná data.

Zdroj: ČHMÚ

2.2 | Kvalita ovzduší

Kvalita ovzduší Ústeckého kraje je dlouhodobě ovlivňována zejména průmyslovým charakterem kraje, lokálními topeništi a také aktuálními meteorologickými a rozptylovými podmínkami.

Ucelenou informaci o kvalitě ovzduší v Ústeckém kraji udává mapa oblastí s překročením imisních limitů včetně zahrnutí přízemního ozonu (Obr. 2.2.1). Dle tohoto vymezení došlo v roce 2015 na celkem 26,0 % území k překročení imisního limitu pro alespoň jednu znečišťující látku¹. Oproti předchozímu roku tak došlo k výraznému poklesu, neboť v roce 2014 byl imisní limit se zahrnutím přízemního ozonu překročen na celkem 43,0 % území. Situaci v roce 2015 způsobilo extrémně teplé léto, které vytvořilo příznivé podmínky pro tvorbu přízemního ozonu.

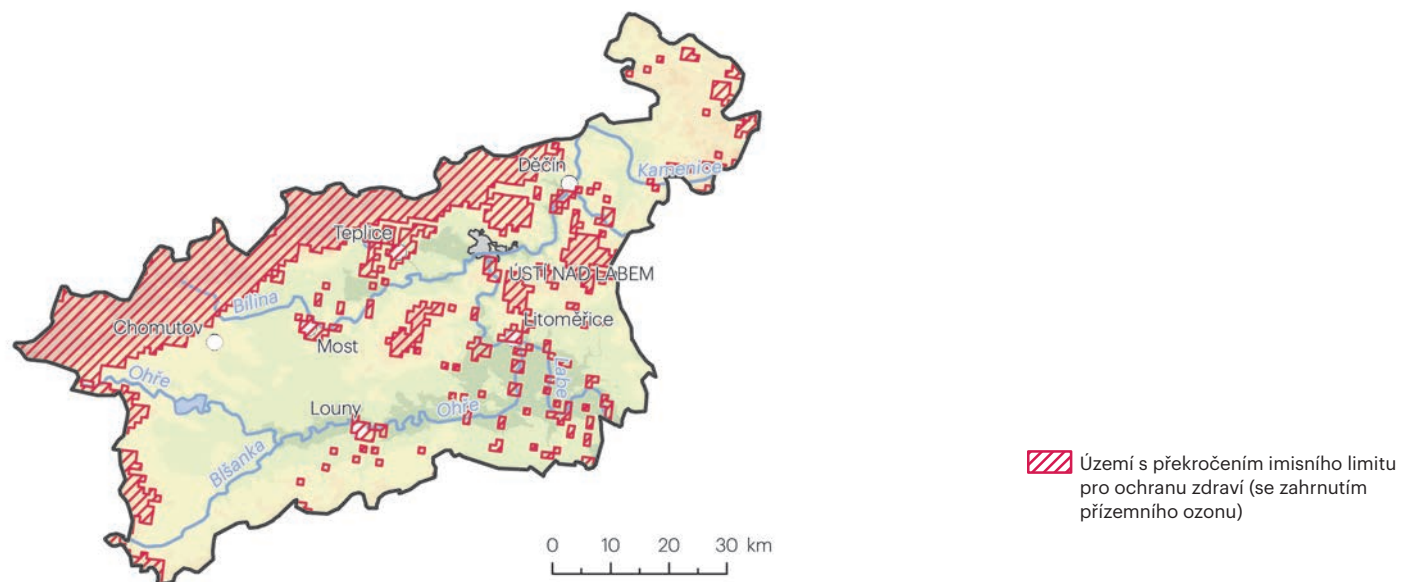
Při hodnocení kvality ovzduší bez zahrnutí přízemního ozonu² se v roce 2015 jednalo o 4,5 % území kraje (Obr. 2.2.2), což představuje meziroční pokles, neboť v roce 2014 došlo k překročení na 35,2 % území kraje.

V roce 2015 byl opakovaně překročen denní imisní limit pro suspendované částice PM₁₀ na 1 stanici (stanice Lom), dále byl překročen maximální denní 8h klouzavý průměr koncentrace ozonu na 1 lokalitě (Rudolice v Horách) a roční imisní limit pro BaP na 1 stanici (Teplice). Ostatní imisní limity nebyly překročeny.

Hlavním nástrojem pro řízení kvality ovzduší v jednotlivých oblastech jsou tzv. Programy zlepšování kvality ovzduší³.

Obr. 2.2.1

Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2015

Zdroj: ČHMÚ

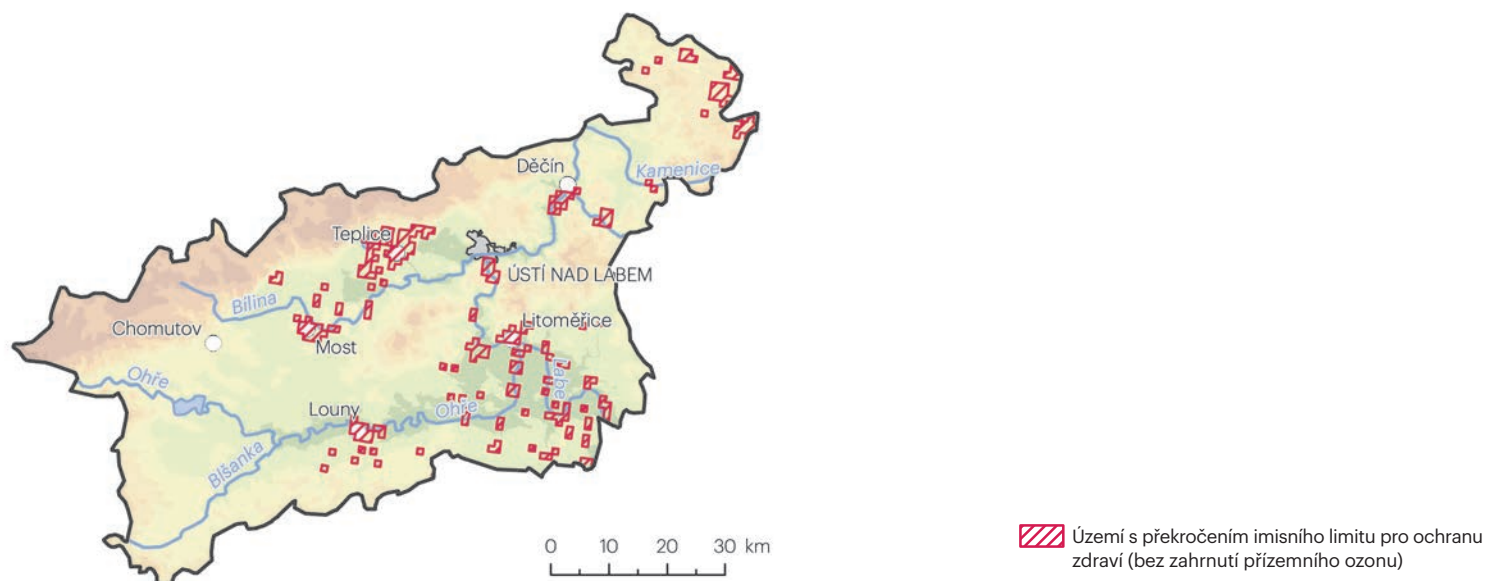
¹ Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, příloha č. 1, bod 1+2+3+4: překročení imisního limitu včetně přízemního ozonu pro alespoň jednu uvedenou znečišťující látku (SO₂, CO, PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, benzen, Pb, As, Cd, Ni, benzo(a)pyren, O₃).

² Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, příloha č. 1, bod 1+2+3: překročení imisního limitu bez přízemního ozonu pro alespoň jednu uvedenou znečišťující látku (SO₂, CO, PM₁₀, PM_{2.5}, NO₂, benzen, Pb, As, Cd, Ni, benzo(a)pyren).

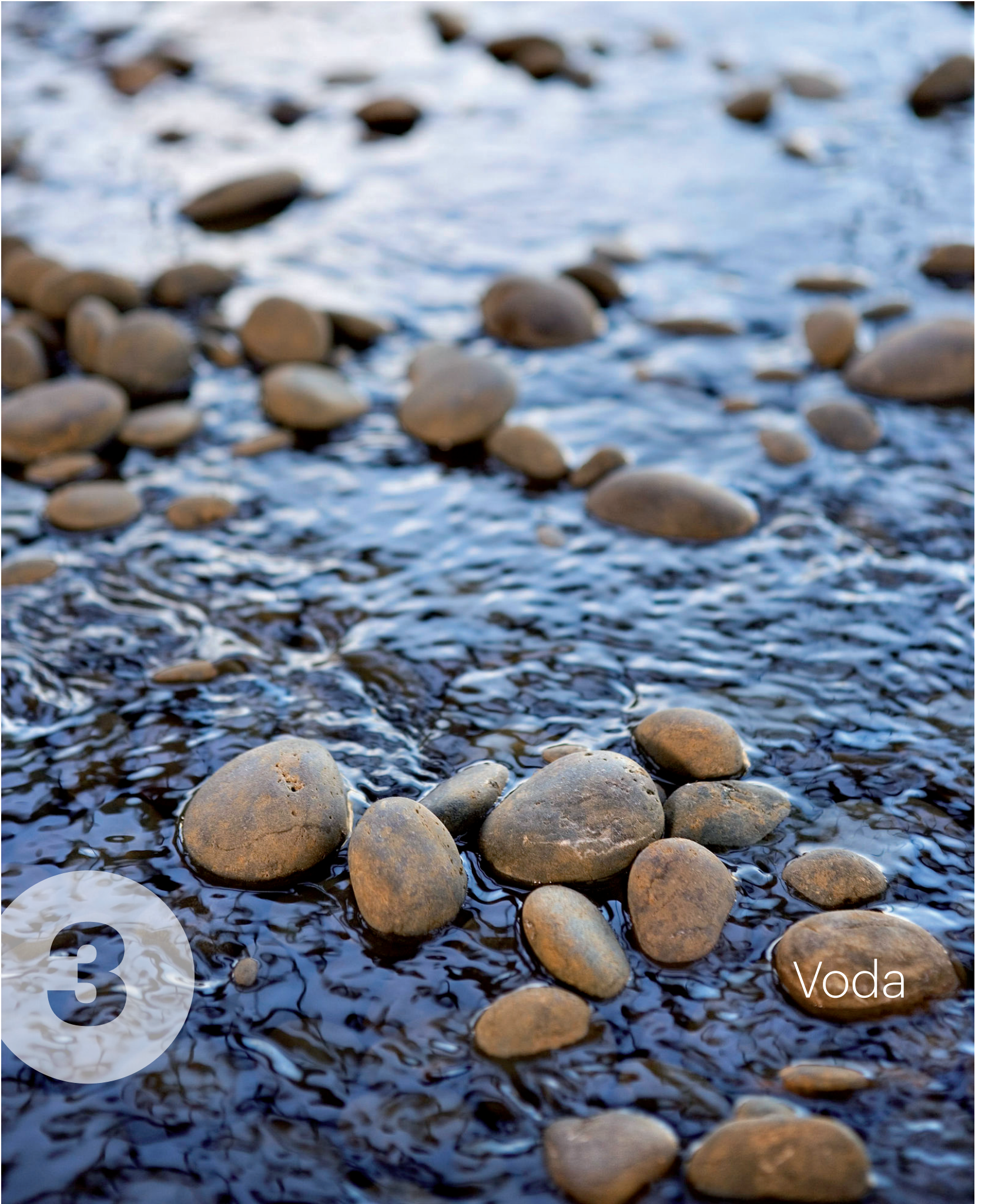
³ Programy zlepšování kvality ovzduší jsou dostupné na webové adrese MŽP: http://mzp.cz/cz/programy_zlepsovani_kvality_ovzduisi.

Obr. 2.2.2

Oblasti kraje s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2015

Zdroj: ČHMÚ

3

Voda

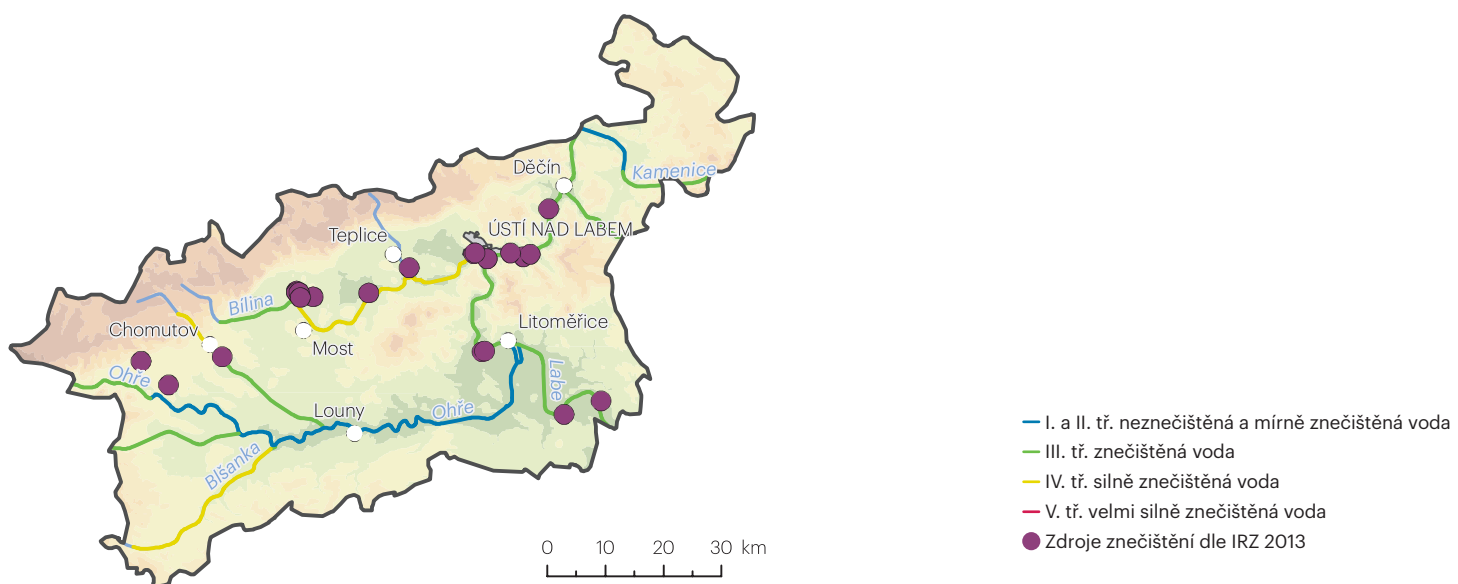
3.1 | Jakost vody

V Ústeckém kraji patří dlouhodobě mezi nejznečištěnější vodní toky Bílina, která na větší části svého toku dosahuje IV. třídy jakosti, což znamená silně znečištěnou vodu. Stejnou třídou jakosti byla v období 2014–2015 hodnocena také Blšanka, která se tak v porovnání s předchozím hodnoceným obdobím 2013–2014 zhoršila o jednu třídu. K relativnímu zlepšení z IV. na III. třídu došlo na Chomutovce. Znečištěnou vodu, tedy III. třídu jakosti, má na území Ústeckého kraje také Labe, kde byly v roce 2015 ve vzorcích vod a sedimentovatelných plaveninách zjištěny zvýšené hodnoty polychlorovaných bifenylů. Jakost vod na území kraje je silně ovlivněna těžbou a průmyslem, také se zde nacházejí významné zdroje komunálního znečištění (Obr. 3.1.1).

V rámci monitoringu koupacích vod bylo v Ústeckém kraji v koupací sezoně 2015 sledováno 17 profilů. Vody nevhodné ke koupání bylo dosaženo ve zbytkové jámě dolu Varvažov, na koupalištích Vysoká Pec a Pruněřov a v rybníku Chmelař. V případě koupališť se jednalo o dočasné bakteriální znečištění, na přírodních lokalitách došlo k přemnožení sinic. Na ostatních sledovaných profilech se po celý rok udržela voda vhodná ke koupání, místy se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi (Obr. 3.1.2).

Obr. 3.1.1

Jakost vody v tocích, 2014–2015

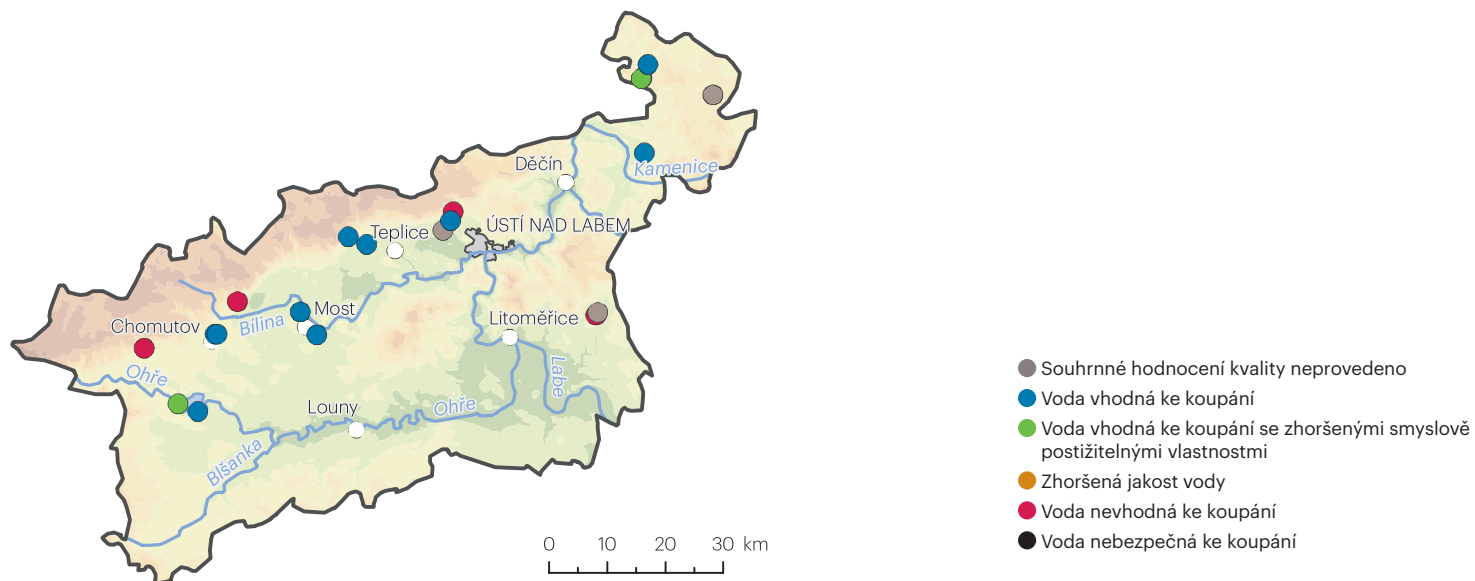

Mapa je sestavena na základě výsledného zatřídění jednotlivých profilů podle normy ČSN 75 7221, které je dáno nejhorší třídou z následujících ukazatelů: BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4^+$, $N-NO_3^-$, $P_{celk.}$ a saprobní index makrozoobentosu. Bodové zdroje znečištění jsou uvedeny dle IRZ (úniky do vody a přenosy v odpadních vodách) za ohlašovací rok 2013. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny třídy hodnocení jakosti vody v tocích.

Zdroj: VÚV T.G.M., v.v.i. z podkladů s.p. Povodí, CENIA

Obr. 3.1.2

Kvalita koupacích vod, koupací sezona 2015

V mapě je znázorněno nejhorší dosažené hodnocení kvality koupacích vod na jednotlivých profilech z jednotlivých měření v průběhu celé koupací sezony. V legendě jsou pro úplnost znázorněny všechny kategorie hodnocení kvality koupacích vod.

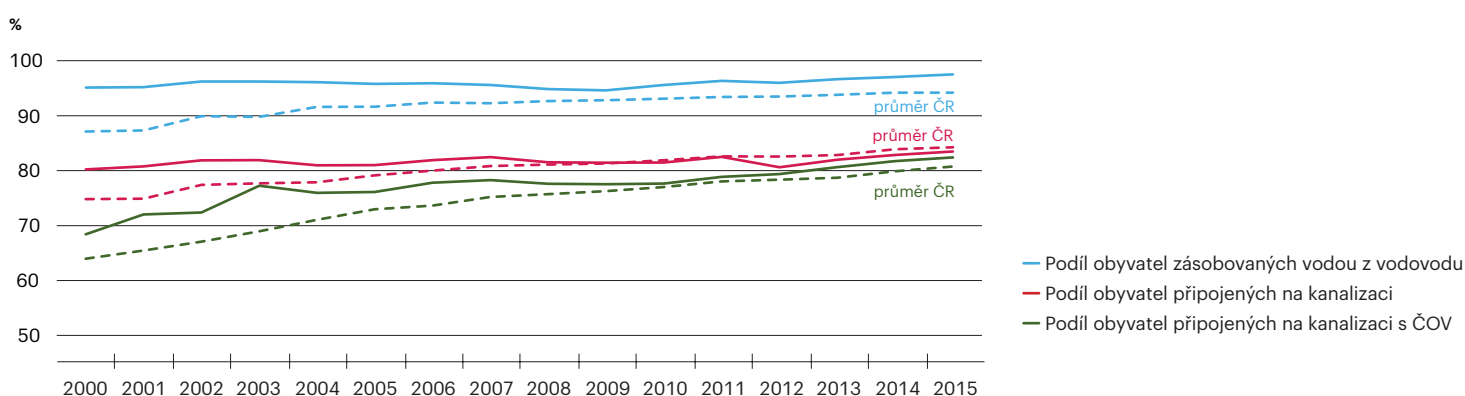
Zdroj: CENIA z podkladů SZÚ

3.2 | Vodní hospodářství

Ústecký kraj vyniká nadprůměrným podílem obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu, v roce 2015 činil 97,5 %. Podíl obyvatel připojených na kanalizaci a na kanalizaci s ČOV odpovídá přibližně celorepublikovému průměru (83,5 %, resp. 82,4 %), přičemž je patrné, že čím dál větší podíl kanalizace je zároveň zakončen ČOV (Graf 3.2.1). V roce 2015 bylo na území Ústeckého kraje v provozu celkem 190 ČOV. Na jednu ČOV bylo připojeno průměrně 3 569 obyvatel. Terciární stupeň čištění v roce 2015 mělo 40,5 % ČOV v kraji, v rámci ČR se jedná o podprůměrnou hodnotu.

Graf 3.2.1

Podíl obyvatel připojených na vodohospodářskou infrastrukturu [%], 2000–2015

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 3.2.1

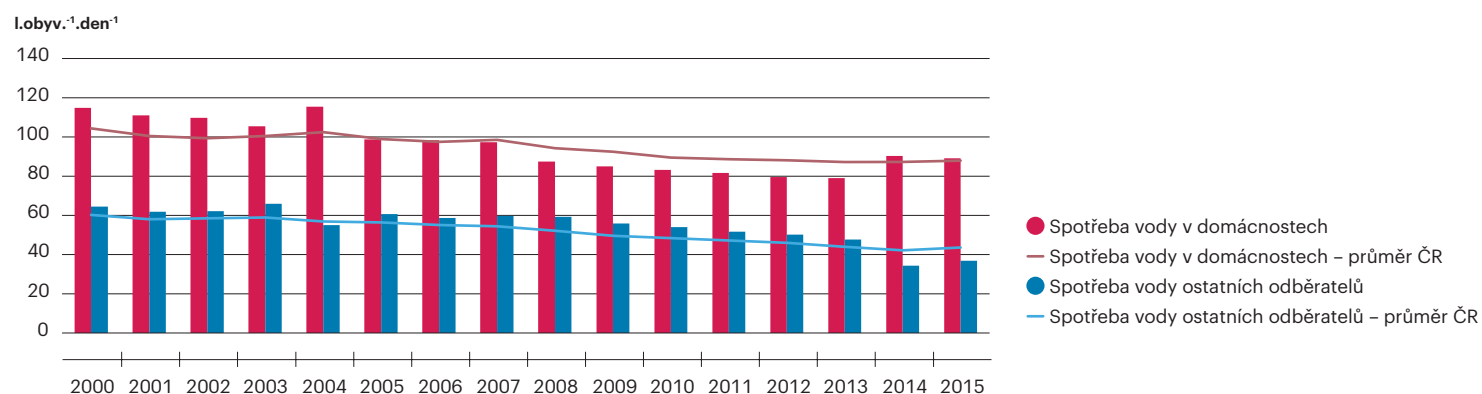
Nejvýznamnější akce vedoucí ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách, ukončené v letech 2009–2015

Vodohospodářská akce
Výstavba ČOV Dolní Poustevna
Rekonstrukce ČOV Jirkov, ČOV Bílina, ČOV Louny, ČOV Varnsdorf a ČOV Litoměřice
Rekonstrukce ČOV Vejprty, ČOV Bystřany a ČOV Neštětice
Modernizace biologické ČOV průmyslového podniku Unipetrol
Rekonstrukce průmyslové ČOV uhelných oplachů v lomu dolu Nástup Tušimice
Výstavba zneškodňovací stanice průmyslových odpadních vod z mletí glazur ve společnosti Glazura
Rekonstrukce a výměna splaškové kanalizace pro obytné domy ul. 5. května v Chomutově
Malšovice – kanalizace I. etapa
Výstavba kanalizace Kréta a Nové Kopisty
Chožov, Mnichovský Týnec, Třtěno – ČOV a kanalizace
Dostavba kanalizace a vodovodu – Lenešice
Kanalizace Martiněves + Radešín

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

V roce 2015 bylo v Ústeckém kraji vyrobeno celkem 51,7 mil. m³ vody. Spotřeba vody na jednoho obyvatele, zásobovaného vodou z veřejného vodovodu, v roce 2015 činila 176,5 l.obyv.⁻¹.den⁻¹, což je v rámci ČR jedna z nejvyšších hodnot, a meziročně tak došlo k nárůstu o 3,6 l.obyv.⁻¹.den⁻¹. Spotřeba vody v domácnostech, především vlivem růstu cen vody, postupně poklesla z 114,8 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ v roce 2000 na 89,1 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ v roce 2015 (Graf 3.2.2), kdy dosáhla průměrná cena vodného 42,5 Kč.m⁻³ bez DPH a stočného 40,4 Kč.m⁻³ bez DPH, tj. nejvyšší ceny za vodu z krajů ČR. Spotřeba vody ostatních odběratelů, mezi něž se řadí např. služby, zdravotnictví, školství či menší průmyslové podniky připojené na veřejný vodovod, byla v roce 2015 v rámci ČR podprůměrná a činila 36,9 l.obyv.⁻¹.den⁻¹ (Graf 3.2.2). Ztráty pitné vody ve vodovodní síti, které jsou ovlivněny stářím a stavem této sítě, v roce 2015 dosáhly 25,0 %, resp. 44,2 l.obyv.⁻¹.den⁻¹. Jsou tak v krajském srovnání nejvyšší v ČR a zatím se je příliš nedaří snižovat.

Graf 3.2.2

Spotřeba pitné vody [l.obyv.⁻¹.den⁻¹], 2000–2015

Zdroj: ČSÚ

4

Příroda

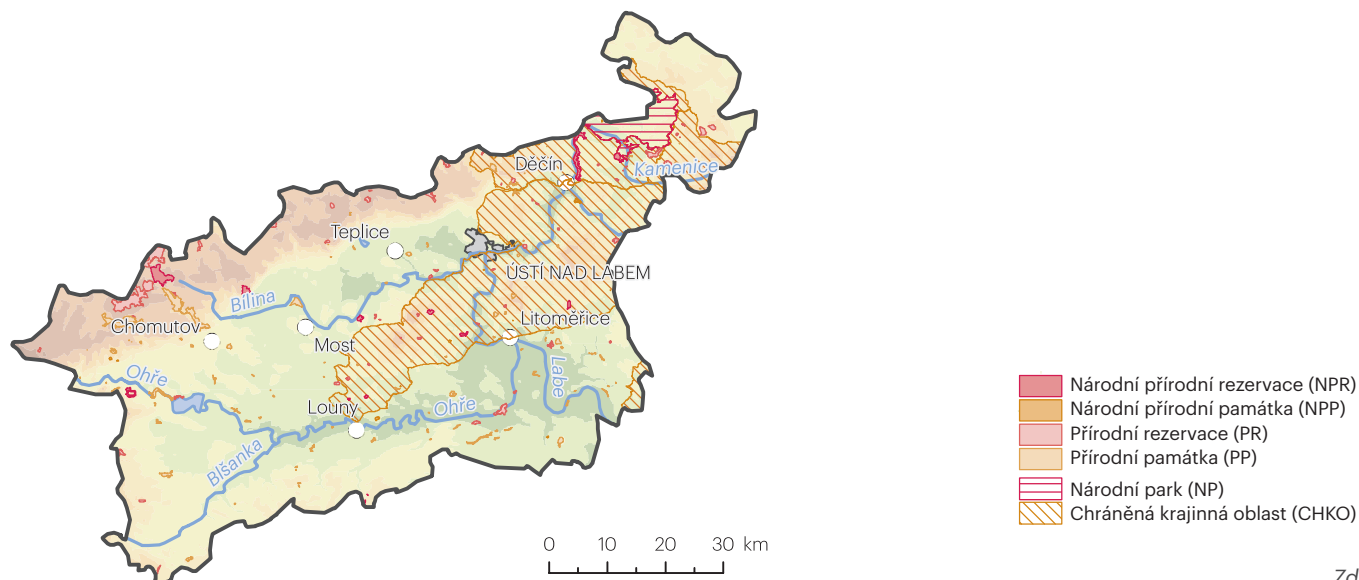

4.1 | Územní a druhová ochrana přírody

Na území Ústeckého kraje se v roce 2015 nacházelo, nebo do něj zasahovalo, pět velkoplošných zvláště chráněných území (Obr. 4.1.1). Jedná se o NP České Švýcarsko, CHKO České středohoří, CHKO Labské pískovce, CHKO Lužické hory a CHKO Kokořínsko – Máchův kraj. Dále zde bylo, stejně jako v roce 2014, evidováno 173 maloplošných zvláště chráněných území o celkové rozloze 8 862 ha, mezi něž patřilo 13 národních přírodních památek, 12 národních přírodních rezervací, 92 přírodních památek a 56 přírodních rezervací. V roce 2015 probíhala v kraji realizace programů na záchranu ohrožených živočišných a rostlinných druhů, vyskytujících se na území kraje. Jednalo se o sysla obecného, užovku stromovou a hvozdík písečný český. Byly realizovány záchrané programy – programy péče o bobra evropského a vydru říční.

Obr. 4.1.1

Zvláště chráněná území, 2015

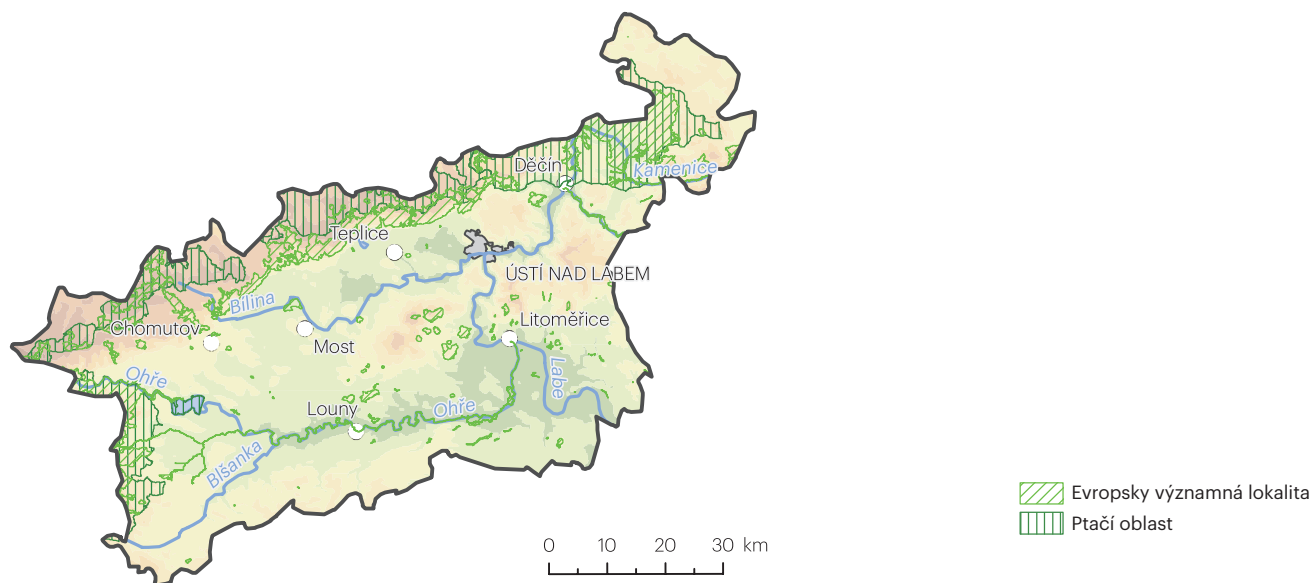
Zdroj: AOPK ČR

4.2 | Natura 2000

V rámci soustavy Natura 2000 (Obr. 4.2.1) bylo v Ústeckém kraji v roce 2015 evidováno 5 ptačích oblastí, které na území kraje zaujímaly plochu 83 829 ha, tj. 15,7 % z jeho celkové rozlohy. Jmenovitě se jednalo o Nádrž vodního díla Nechranice; Novodomské rašeliněště – Kovářskou; Východní Krušné hory; Labské pískovce; Doupovské hory. Dále se v kraji nacházelo, nebo do něj zasahovalo, 103 evropsky významných lokalit. Na území kraje zaujímaly plochu 48 442 ha, tj. 9,1 % z jeho celkové rozlohy. Jelikož se ptačí oblasti a evropsky významné lokality mohou částečně překrývat, byl celkový podíl soustavy Natura 2000 na rozloze kraje 20,0 % (106 498 ha).

Obr. 4.2.1

Lokality národního seznamu soustavy Natura 2000, 2015

Zdroj: AOPK ČR

5

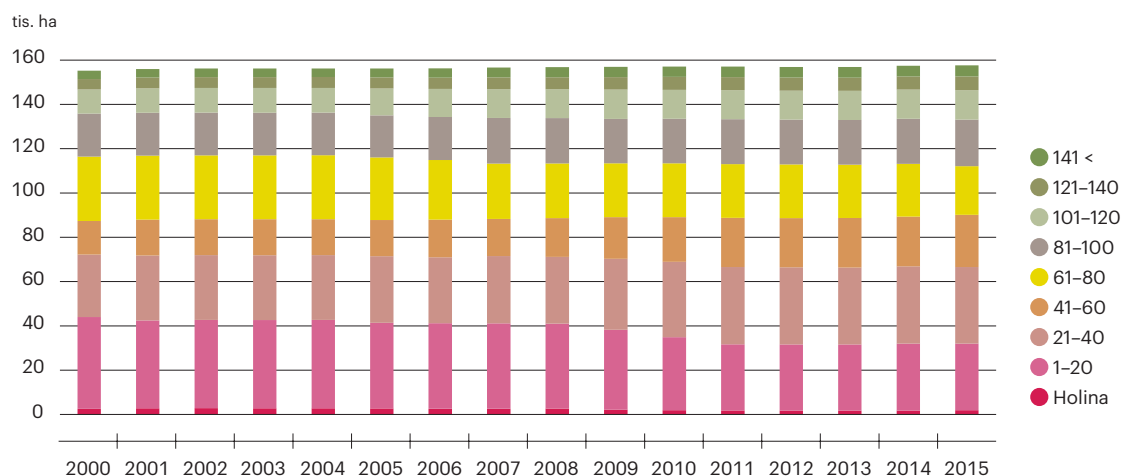
Lesy

5.1 | Druhová a věková skladba lesů

V roce 2015 činila celková porostní plocha lesů v Ústeckém kraji 157 630 ha, tj. 29,5 % z jeho celkové rozlohy. Nejpočetněji zastoupenou věkovou skupinu v lesích Ústeckého kraje v roce 2015 představovaly porosty ve věku 21–40 let (Graf 5.1.1), přičemž průměrný věk listnatých dřevin byl 61 let a jehličnanů 56 let. Hospodářské lesy s primární produkční funkcí zaujímaly 48,4 %, lesy zvláštního určení 43,8 % a lesy ochranné 7,8 % z celkové porostní plochy. V kraji by měla být v rámci přirozené skladby zastoupena především listnatá společenstva, v roce 2015 však 56,8 % celkového lesního porostu tvořily jehličnany, a to především smrky (37,2 %). Nejvíce zastoupenými listnáči pak byly duby s 10,1% podílem. Od roku 2000 je však možné pozorovat mírný trend postupného přibližování se doporučenému stavu (Graf 5.2.2), a to i přesto, že nově zakládáné porosty byly z 62,1 % tvořeny jehličnatými stromy. Jehličnany ale rovněž zaujímaly v rámci těžeb 76,7 % z celkově vykáčeného lesního porostu, což vedlo k posilování podílového zastoupení listnáčů.

Graf 5.1.1

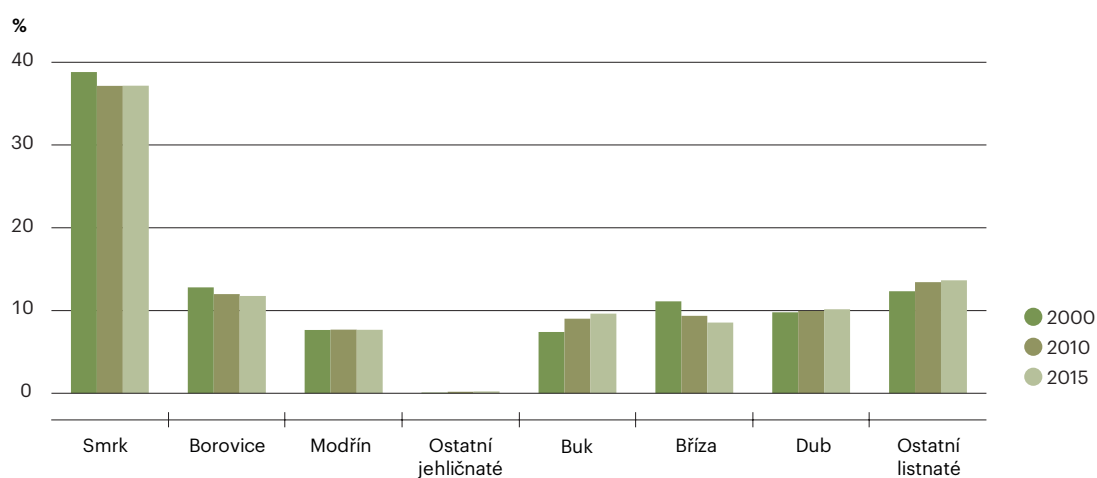
Vývoj porostní plochy a věkové struktury lesů [tis. ha], 2000–2015

Zdroj: ÚHÚL

Graf 5.1.2

Druhová skladba lesů [%], 2000, 2010, 2015

Zdroj: ÚHÚL

6

Půda a krajina

6.1 | Využití území

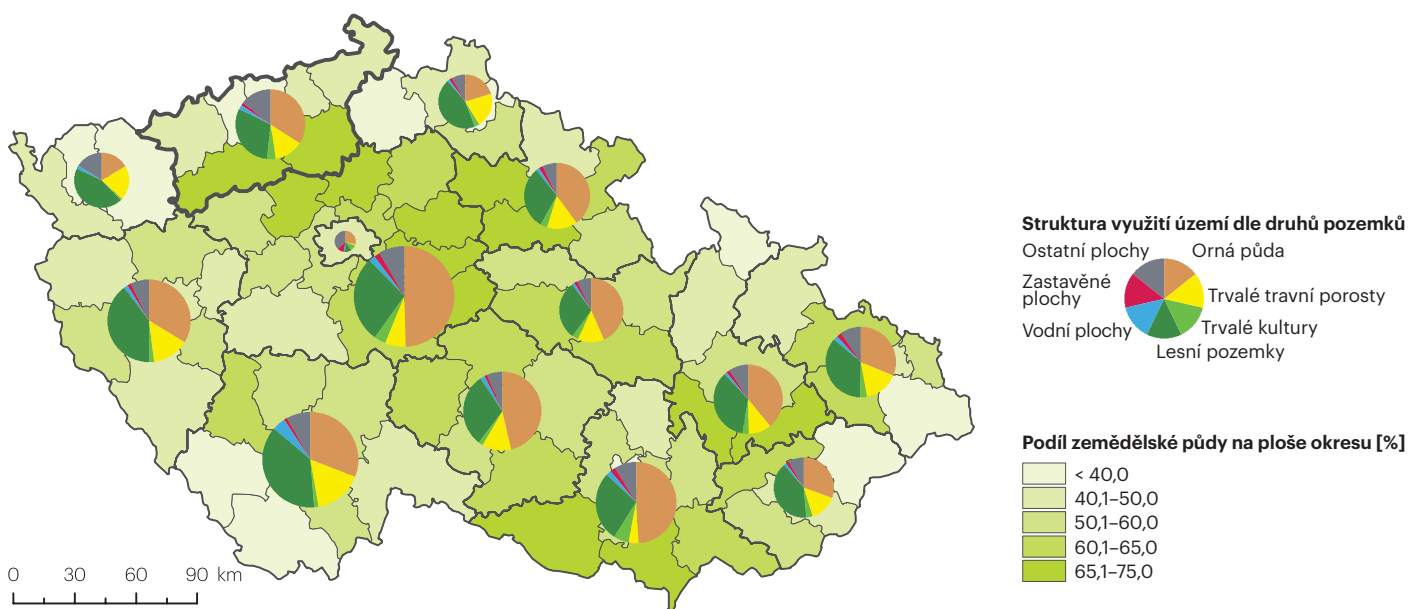
Ústecký kraj má zemědělsko-průmyslový charakter, zemědělská půda tvoří dle katastru nemovitostí více než polovinu území kraje a má největší zastoupení v oblasti Polabí (Obr. 6.1.1), přičemž ve struktuře zemědělské půdy převažuje orná půda (65,7 %). Kraj má nejvyšší plochu chmelnic v ČR, v roce 2015 se jednalo o 6,1 tis. ha, což je 59,7 % veškerých chmelnic na území ČR. V LPIS bylo v roce 2015 evidováno 225,8 tis. ha zemědělské půdy, což je 82,0 % zemědělské půdy evidované v katastru nemovitostí. Kvůli povrchové těžbě hnědého uhlí v podkrušnohorských pánvích a průmyslové výrobě má kraj, podobně jako kraj Karlovarský, vysoký podíl ostatních ploch (14,2 %).

Plocha zemědělské půdy v kraji zvolna klesá, v období 2000–2015 se jednalo o pokles o 3,3 tis. ha (o 1,2 %). V rámci zemědělské půdy poklesla výměra orné půdy (o 7,2 tis. ha, tj. o 3,7 %) ve prospěch trvalých travních porostů (nárůst o 6,7 %), pokles rovněž zaznamenala výměra trvalých kultur s výjimkou vinic, které narostly o 7,2 % na celkových 390 ha. Zemědělské půdy v kraji ubývá v důsledku rozšiřování plochy lesů (o 4,2 tis. ha, tj. 2,7 %) a vodních ploch (o 500 ha, tj. 5,1 %). Rozsah zastavěných a ostatních ploch v kraji v souvislosti s útlumem těžby surovin a průmyslové výroby na rozdíl od většiny ostatních krajů zvolna klesá, v průběhu sledovaného období pokles činil 1,4 tis. ha (1,7 %), a to i přesto, že pro výstavbu silniční infrastruktury bylo zabráno 458 ha zemědělské půdy (8,5 % záborů v celé ČR).

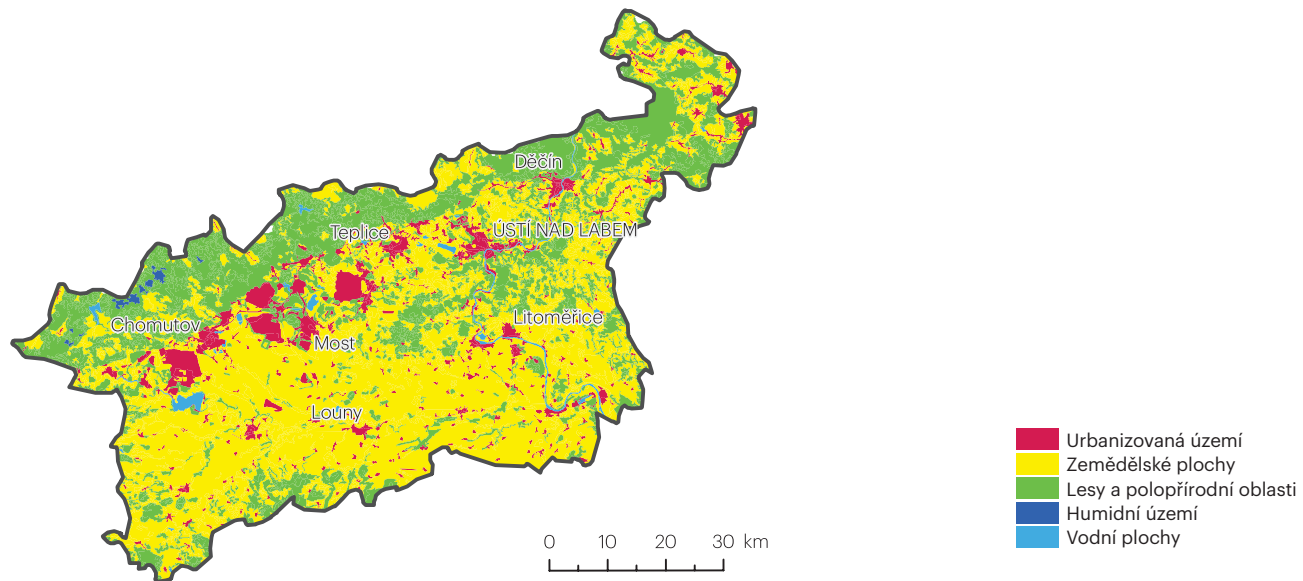
Dle databáze CORINE Land Cover (Obr. 6.1.2) má kraj nadpoloviční podíl zemědělských ploch (56,4 %) a v kontextu celé ČR významnější zastoupení urbanizovaných ploch, které v roce 2012 tvořily 8,6 % území kraje. V období 2006–2012 se významněji změnil krajinný pokryv v okresech s těžbou hnědého uhlí, největší změny byly registrovány v okresech Most (změna na 8,4 % území), Chomutov (5,6 %) a Teplice (5,3 %).

Obr. 6.1.1

Struktura využití území v kraji a podíl zemědělské půdy na ploše okresu [%], 2015

Zdroj: ČÚZK

Obr. 6.1.2**Krajinný pokryv dle databáze CORINE Land Cover, 2012**

Data pro rok 2015 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj: CENIA, EEA

Zemědělství

7

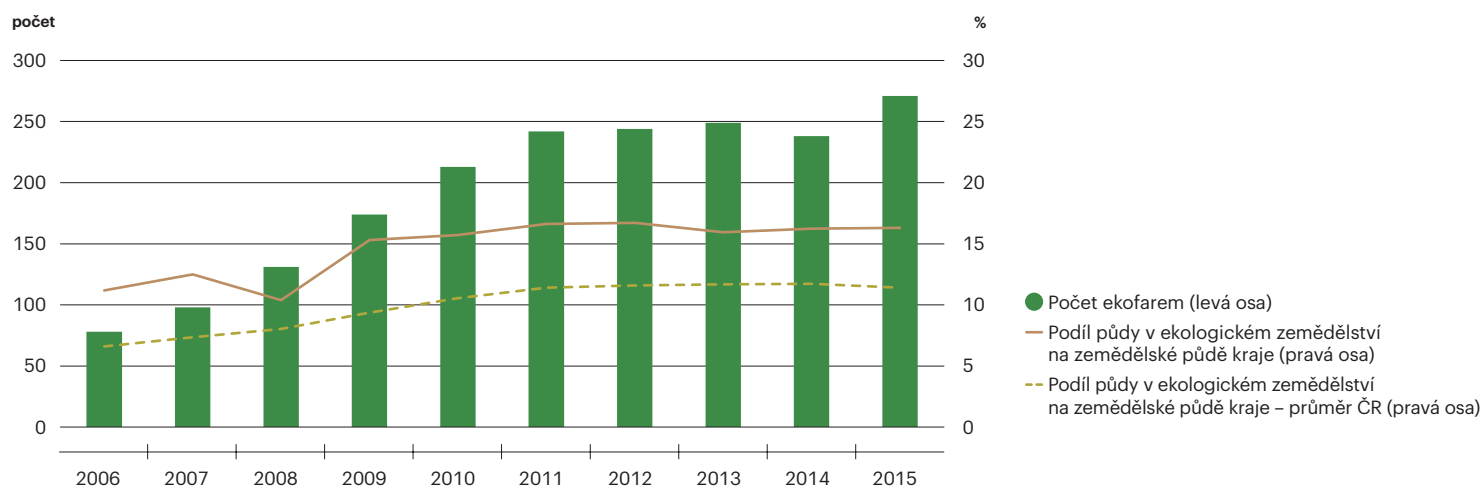
7.1 | Ekologické zemědělství

Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové zemědělské půdě se v Ústeckém kraji dlouhodobě pohybuje nad průměrem ČR. Plocha ekologicky obhospodařované půdy o rozloze 44 889 ha zaujímala 16,3 % celkové rozlohy zemědělské půdy kraje v roce 2015 (Graf 7.1.1), a v meziročním srovnání narostla o 0,4 %.

Trend ekologického zemědělství v kraji byl v období mezi roky 2006–2011 rostoucí, ve zpomalení nárůstu ekologického zemědělství po roce 2011 se projevila zejména vliv uzavření vstupu nových žadatelů do titulu „Ekologické zemědělství“ v rámci agroenvironmentálních opatření od roku 2011, a to z důvodu blížícího se konce programového období a vyčerpání prostředků v dotačním titulu, a vliv uplynutí pětiletého období trvání závazků od vstupu jednotlivých žadatelů do dotačního titulu. Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové SZP vyčleněno jako samostatné opatření „Ekologické zemědělství“, v jehož rámci je možné uzavírat nové pětileté závazky. Stagnaci v letech 2011–2014 bylo možné zaznamenat také v případě počtu ekofarem, v roce 2015 však došlo opět k nárůstu na 271 ze 4 096 v ČR (Graf 7.1.1). Z hlediska produkce biopotravin mělo evidováno sídlo v roce 2015 v Ústeckém kraji pouze 15 výrobců biopotravin (nejméně v ČR) z celkového počtu 542 výrobců v ČR.

Graf 7.1.1

Vývoj ekologického zemědělství [počet, %], 2006–2015

Zdroj: MZe

Průmysl a energetika

8.1 | Těžba surovin

Pro Ústecký kraj je typická těžba hnědého uhlí v severočeské uhelné pánvi. Objem těžby této suroviny kolísá kolem 40 mil. t ročně, avšak od roku 2012 těžba pomalu klesá (Graf 8.1.1). Pokles těžby hnědého uhlí souvisí s horší dostupností uhlí a také se sníženým odběrem uhlí pro elektrárny. V roce 2015 bylo v kraji vytěženo celkem 31,8 mil. t hnědého uhlí, což je oproti roku 2000 pokles o 21,2 %, meziroční pokles činil 0,7 %. Poměrně značné zásoby hnědého uhlí byly blokovány od roku 1991 na základě vyhlášení tzv. územních limitů těžby z důvodu ochrany životního prostředí a krajiny v oblasti severních Čech. V říjnu 2015 vláda rozhodla o zrušení těchto limitů na dole Bílina. Důvodem prolomení byly především potřeby českého teplárenství, s tím spojená energetická bezpečnost země a také zachování řady pracovních míst. Prolomením limitů bude možné využít dalších až 120 mil. t uhlí. Těžební limity na dole ČSA zůstávají zachovány.

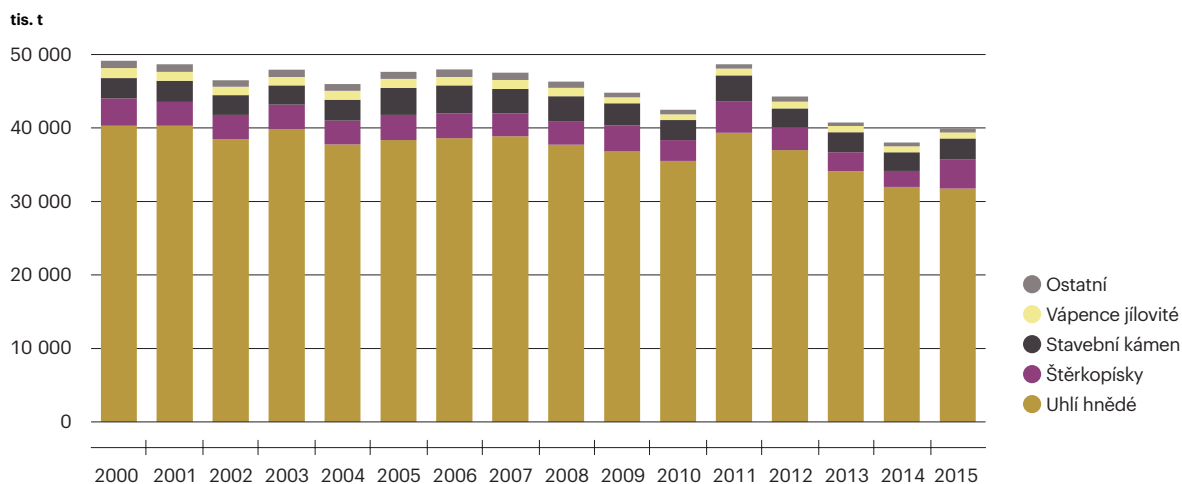
Dalším cílem těžby v kraji jsou stavební suroviny, a to stavební kámen a štěrkopísky. Ložiska štěrkopísků se nacházejí převážně v blízkosti toku řeky Ohře. Štěrkopísků bylo v roce 2015 v Ústeckém kraji vytěženo celkem 3,9 mil. t, což je o 82,4 % více než v předešlém roce 2014 a o 6,5 % více než v roce 2000. Také stavební kámen zaznamenal meziroční zvýšení těžby, a to o 12,3 % na hodnotu 2,8 mil. t v roce 2015. Rostoucí těžba stavebních surovin je důsledkem oživení stavebnictví v roce 2015.

Jílovité vápence se těží v ložiskové oblasti Česká křídlová pánev a používají se pro výrobu cementu a různých typů vápna. V kategorii Ostatní jsou zahrnuty například bentonit, kaolin pro výrobu porcelánu, kaolin pro papírenský průmysl, cihlářská surovina, pyroponosná hornina, náhrady živců, oxihumolit, kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu, kaolin pro keramický průmysl či jíly keramické nežáruvzdorné.

Celkový objem těžby v kraji v roce 2015 činil 39,9 mil. t a meziročně tak vzrostl o 5,1 %.

Graf 8.1.1

Vývoj těžby [tis. t], 2000–2015

Zdroj: ČGS

8.2 | Průmysl

V Ústeckém kraji je provozováno 189 z celkového počtu 1508 průmyslových zařízení spadajících do IPPC v celé ČR (Obr. 8.2.1), což je po Středočeském kraji druhý nejvyšší počet. Nejčastěji jsou tyto provozy umístěny v povodí Bíliny, horního toku Ohře a podél toku Labe. Do kategorie Energetika je zařazeno 18 zařízení, jedná se převážně o elektrárny, teplárny a zařízení pro výrobu tepla pro průmyslové účely. Řadí se sem také rafinérie v Litvínově.

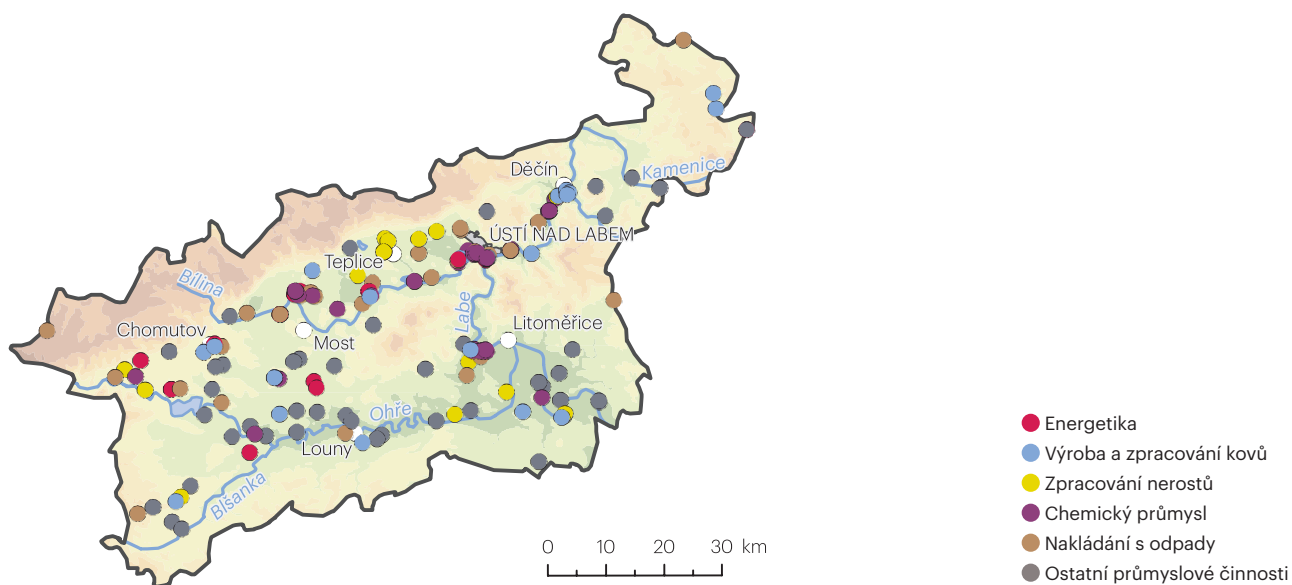
V kategorii Výroba a zpracování kovů je provozováno 21 zařízení, sem patří slévárny, žárové zinkovny, válcovna trub, zařízení pro výrobu automobilových dílů, kovoobrábění či povrchovou úpravu materiálů. Nerosty se zpracovávají v 16 zařízeních IPPC, tj. v závodech na výrobu skla, keramických výrobků, cementu, cihel či žáruvzdorných materiálů.

Chemický průmysl zastupuje 61 zařízení, z těch největších se jedná o chemickou výrobu v Ústí nad Labem, výrobu ropných produktů v Litvínově, výrobu kyselin a hnojiv v Lovosicích a mnoho dalších.

V kategorii Ostatní průmyslové činnosti je zařazeno 45 zařízení IPPC, jedná se zejména o farmy na výkrm prasat a drůbež, dále zařízení na lisování olejů, výrobu papíru, LCD modulů, závod na zpracování masa nebo výrobu papíru. Emise sledovaných znečišťujících látek v kategorii REZZO 1 (velké stacionární zdroje znečišťování)¹ v Ústeckém kraji (Graf 8.2.1) měly ve sledovaném období 2000–2015 klesající nebo alespoň stagnující trend, což je důsledkem plnění legislativních povinností, dodržování emisních limitů a neustálého zlepšování technologií s důrazem na snižování vlivu na životní prostředí.

Obr. 8.2.1

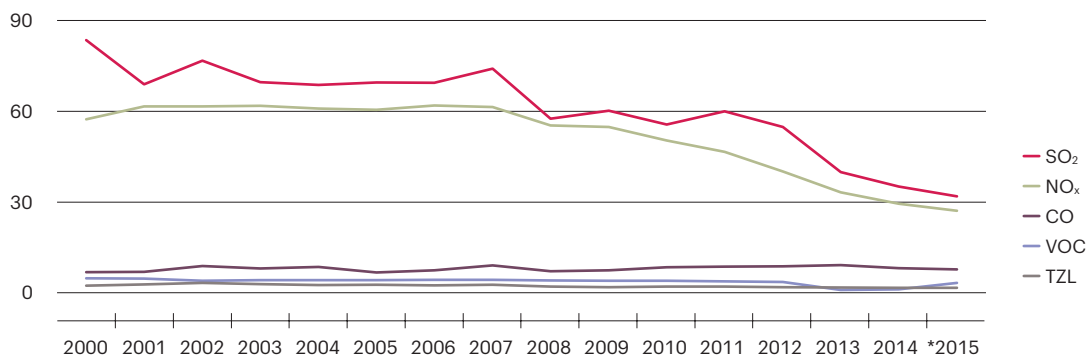
Průmyslová zařízení IPPC, 2015

Zdroj: MŽP

¹ Ne všechna zařízení pod IPPC jsou současně velkým zdrojem znečišťování ovzduší REZZO 1. Některá zařízení jsou navíc provozována pod IPPC dobrovolně, aniž by spadala pod integrovanou prevenci ze zákona.

Graf 8.2.1

Vývoj emisí z velkých zdrojů znečištění (REZZO 1) [tis. t.rok⁻¹], 2000–2015tis. t.rok⁻¹

*Předběžná data.

Zdroj: ČHMÚ

8.3 | Spotřeba elektrické energie

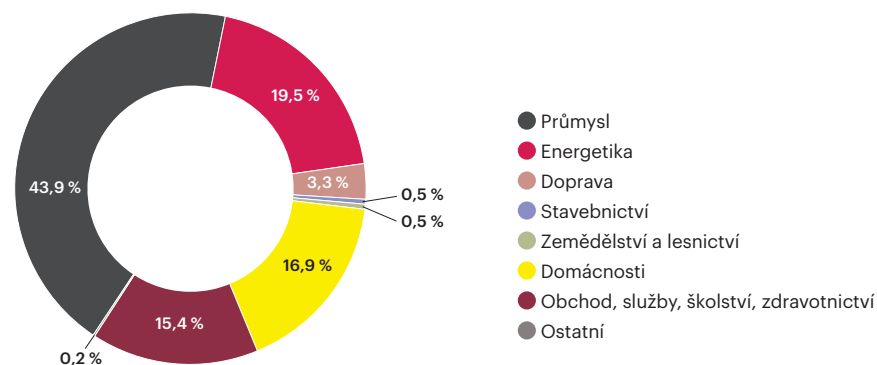
Spotřeba elektrické energie v Ústeckém kraji je v porovnání s ostatními kraji ČR třetí nejvyšší po krajích Středočeském a Moravskoslezském. V roce 2015 se v tomto kraji odebralo 6 976,0 GWh, což je o 0,3 % více než v roce 2014, ale o 30,0 % méně než v roce 2001.

Největší podíl spotřeby zaujímá průmyslový sektor (43,9 %, tj. 3 060,6 GWh v roce 2015), z jehož odvětví má významné postavení strojírenství, chemický a sklářský průmysl. Vzhledem k rozsáhlým ložiskům hnědého uhlí je zde také dominantní těžba energetických surovin a energetika. V energetice bylo v roce 2015 odebráno celkem 1 360,8 GWh elektřiny, tedy téměř pětina celkové spotřeby kraje.

Domácnosti v roce 2015 spotřebovaly 16,9 %, tj. 1 177,7 GWh elektřiny, v tomto sektoru se spotřeba meziročně mění jen minimálně (Graf 8.3.1).

Graf 8.3.1

Spotřeba elektrické energie [%], 2015

Zdroj: ERÚ

8.4 | Vytápění domácností

Způsob vytápění domácností se v jednotlivých krajích ČR výrazně liší (Graf 8.4.1). V regionech s velkými aglomeracemi převažuje dálkové (centrální) vytápění, naopak v menších obcích jsou častěji rozšířena lokální topeniště.

V Ústeckém kraji je díky velkému počtu elektráren, které využívají zbytkové teplo pro vytápění, více než polovina domácností vytápěna dálkově (50,4 %), což je oproti ostatním krajům výrazný nadprůměr (průměrně je dálkově vytápěno 35,8 % domácností ČR). Druhým nejrozšířenějším způsobem vytápění je zemní plyn (24,8 %), který je oproti průměru ČR (34,7 %) naopak nižší.

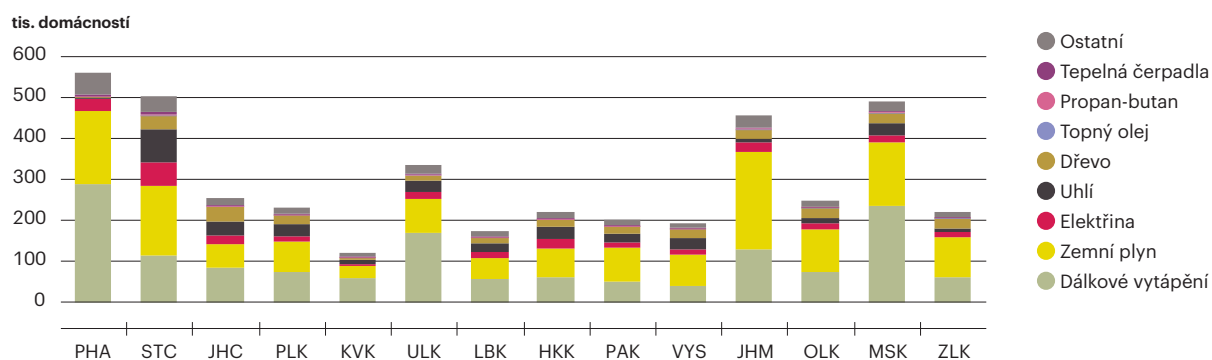
Podíl vytápění uhlím je v kraji nepatrně vyšší (8,2 % oproti průměru ČR 8,1 %), naopak podíl vytápění dřevem je nižší (4,0 % oproti průměrnému podílu 7,0 %). Tato paliva se často kombinují, velkou roli ve výběru paliva pro domácnosti hraje jeho cena. S cenou paliva však většinou klesá i jeho kvalita, a tak se stává, že obyvatelé ve snaze ušetřit náklady na vytápění se často vrací k palivům ekologicky méně příznivým. Tyto způsoby vytápění se pak velkou měrou projevují na emisích z vytápění.

Ústecký kraj má oproti ostatním krajům vyšší hustotu zalidnění (63 domácností.km⁻² oproti průměrnému počtu 53 domácností.km⁻²), proto i přes relativně příznivý poměr paliv jsou zde některé emise z vytápění (TZL, PM₁₀ a PM_{2,5}) oproti průměru ČR vyšší (Graf 8.4.2).

Meziročně (2013–2014)² došlo v kraji ke snížení všech sledovaných emisí z vytápění domácností. Emise tuhých částic poklesly o 16,8 %, emise PAU se snížily o 16,9 %. Tento pokles souvisí zejména s mírnou topnou sezonou, kdy nebylo nutné topit tak intenzivně jako v předchozím roce.

Graf 8.4.1

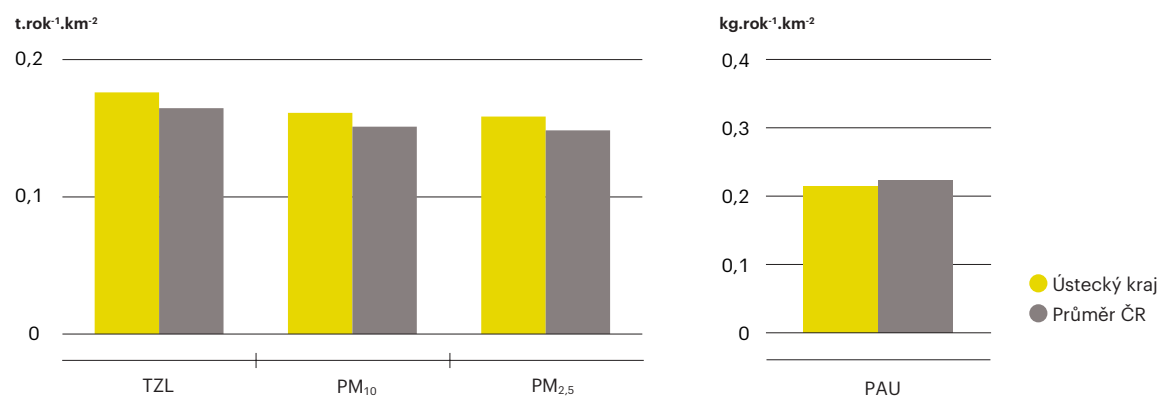
Způsob vytápění domácností v krajích ČR [tis. domácností], 2015

Zdroj: ČHMÚ

² Data pro rok 2015 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Graf 8.4.2

Měrné emise z vytápění domácností [$\text{t.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$, $\text{kg.rok}^{-1}.\text{km}^{-2}$], 2014

Data pro rok 2015 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici.

Zdroj: ČHMÚ

9

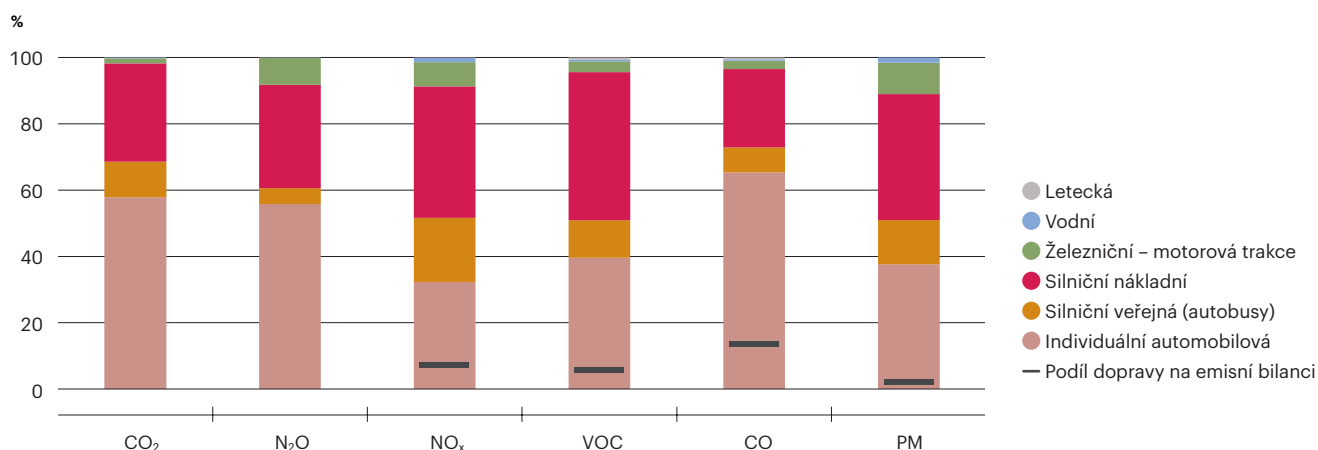
Doprava

9.1 | Emise z dopravy

Emisní zátěž z dopravy v Ústeckém kraji je v rámci ČR průměrná, s ohledem na charakter ekonomiky doprava nepatří mezi hlavní zdroje znečištění ovzduší. Podíl emisí NO_x z dopravy na celkové emisní bilanci (6,8 % v roce 2014, Graf 9.1.1) je zde nejnižší z celé ČR. Kraj má ze všech českých krajů nejnižší automobilizaci, která v roce 2015 dosáhla 455 vozidel na 1 000 obyvatel (průměr ČR je 485 vozidel na 1 000 obyvatel), a současně pomalou obnovu vozového parku osobních automobilů (koeficient obnovy byl 2,5 %, průměr ČR byl 4,5 %). Podíly kraje na celkových emisích jednotlivých látek z dopravy v ČR se pohybují okolo 6 %. Ve struktuře emisí dle druhů dopravy zaujímá největší podíly v případě NO_x, VOC a suspendovaných částic nákladní silniční doprava (cca 40 %), nadpolovičním dopravním zdrojem emisí CO₂, N₂O a CO je individuální automobilová doprava. Emise znečišťujících látek z dopravy měly v období 2000–2015 klesající trend (Graf 9.1.2), který významně ovlivnila modernizace vozového parku a s tím spojený pokles emisní náročnosti dopravy, např. emise NO_x poklesly v tomto období o 68,1 %. V závěru hodnoceného období se pokles emisí kvůli růstu přepravních výkonů zvolnil, v roce 2015 v meziročním srovnání poklesly emise NO_x z dopravy pouze o 0,1 %, emise VOC o 1,7 % a emise suspendovaných částic o 1,8 %. Emise skleníkových plynů z dopravy v kraji v tomto období narůstaly, tempo nárůstu v úvodu tohoto období však patřilo k nejnižším v ČR, což indikuje nižší dynamiku růstu přepravních výkonů.

Graf 9.1.1

Emise znečišťujících látek a skleníkových plynů z jednotlivých druhů dopravy a podíl dopravy na celkové emisní bilanci [%], 2015

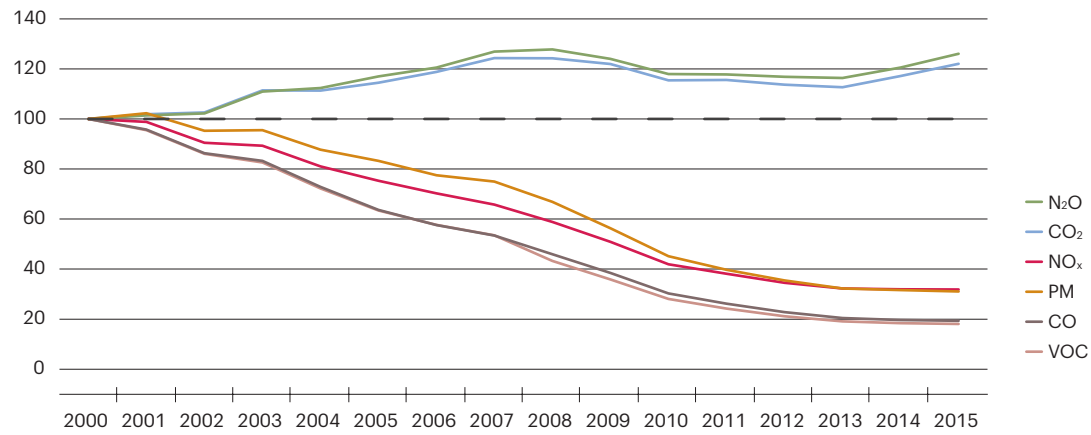
Data celkových emisí z dopravy, ze kterých je stanoven podíl dopravy na emisní bilanci, nezahrnují emise z nedopravních mobilních zařízení, které jsou však součástí kategorie zdrojů REZZO 4.

Data celkových emisí skleníkových plynů (CO₂, N₂O) se na krajské úrovni nesledují, z tohoto důvodu nejsou stanoveny podíly dopravy na celkových emisích skleníkových plynů v krajích.

Zdroj: CDV, v.v.i., ČHMÚ

Graf 9.1.2**Vývoj emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů z dopravy [index, 2000 = 100], 2000–2015**

index (2000 = 100)

Zdroj: CDV, v.v.i.

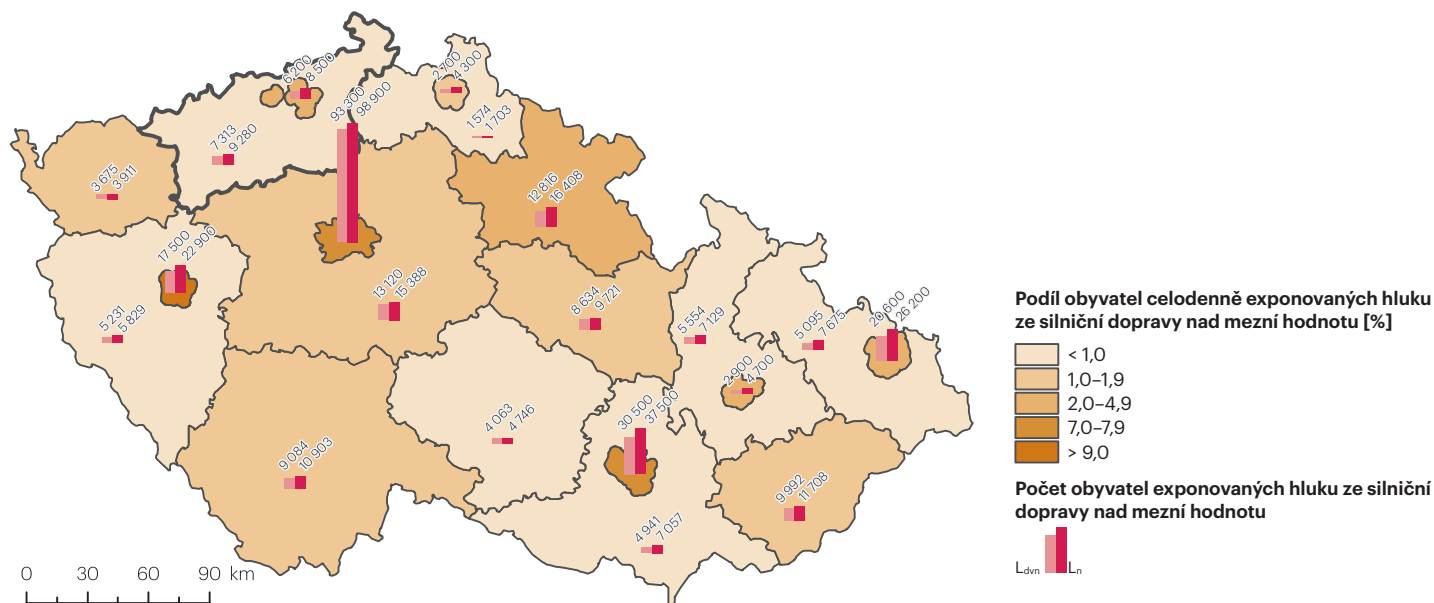
9.2 | Hluková zátěž obyvatelstva

V aglomeraci Ústí n. L./Teplice¹ je celodenní hlukovou zátěží ze silniční dopravy nad 50 dB zasažena většina obyvatel (96,5 %). Hluku překračujícímu mezní hodnotu² pro celodenní obtěžování hlukem je exponováno 6,2 tis. osob, tj. 3,4 % obyvatel aglomerace (Obr. 9.2.1), 750 obytných budov a 9 školských zařízení³. Tyto hodnoty patří ve srovnání s ostatními aglomeracemi ČR mezi nižší. Aglomerace je rovněž mírně zasažena hlukem ze železnic a z průmyslu.

Mimo aglomeraci je hlukové zátěži z hlavních silnic⁴ nad 50 dB celodenně exponováno 103,6 tis. osob (12,5 % obyvatel kraje), z toho hluku nad mezní hodnotu 7,3 tis. obyvn., v nočních hodinách pak 9,3 tis. obyvn. (cca 1 % obyvatel kraje). Celkem v 38 obcích bylo zaznamenáno překročení mezní hodnoty pro celodenní hlukovou zátěž z hlavních silnic, z toho nejvíce jsou zasaženy obce ležící na alternativních trasách k dosud nedokončenému úseku dálnice D8 přes České středohoří. Podíl obyvatel celodenně exponovaných hluku nad mezní hodnotu dosahuje např. v obcích Bořislav 14,4 %, Velemín 11,8 %, Dolní Zálezly 10,9 % a Lovosice 4,7 %. Ústecký kraj má rovněž významnější hlukovou zátěž ze železnic, celodenně je hladinám hluku nad mezní hodnotu mimo aglomeraci vystaveno 2,3 tis. obyvatel kraje a 560 obytných staveb.

Obr. 9.2.1

Hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy překračující mezní hodnoty hlukových ukazatelů pro celodenní (L_{dvn}) a noční (L_n) hlukovou zátěž [% , počet obyvatel], 2012

Data pro rok 2015 nejsou, vzhledem k metodice jejich vykazování, v době uzávěrky publikace k dispozici. Mimo aglomerace jsou data k dispozici jen pro silnice s intenzitou dopravy vyšší než 3 mil. vozidel za rok.

Zdroj: NRL pro komunální hluk

¹ Aglomerace jsou definovány vyhláškou č. 561/2006 Sb., o stanovení seznamu aglomerací pro účely hodnocení a snižování hluku.

² Mezní hodnoty hlukových indikátorů jsou stanoveny vyhláškou č. 523/2006 Sb., o hlukovém mapování pro indikátory celodenní (24hodinové) hlukové zátěže L_{dvn} a noční hlukové zátěže L_n (22–06 hod.). Překročení mezních hodnot je iniciačním mechanismem pro tvorbu akčních plánů na snížení hlukové zátěže. Např. pro silniční dopravu je mezní hodnota indikátoru L_{dvn} 70 dB a L_n 60 dB.

³ Data byla pořízena v rámci 2. kola Strategického hlukového mapování, které se provádí dle požadavků směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí. Podrobné výsledky SHM jsou dostupné v mapové aplikaci na stránkách <http://www.mzcr.cz/hlukovemapy/> v rubrice Přehled kol SHM/Kolo 2012.

⁴ Silnice s intenzitou dopravy vyšší než 3 mil. vozidel za rok.

10

Odpady

10.1 | Produkce odpadů

Celková produkce odpadů na obyvatele¹ v Ústeckém kraji klesla mezi lety 2009 a 2015 o 15,1 % na 3 245,0 kg.obyv.⁻¹ a meziročně 2014–2015 se snížila o 21,4 % (Graf 10.1.1). Výkyvy v produkci odpadů jsou úzce spjaty s aktuálním stavem průmyslu, zejména se stavební činností a sanací starých ekologických zátěží. Celková produkce ostatních odpadů na obyvatele od roku 2009 poklesla o 7,7 % na 3 101,3 kg.obyv.⁻¹ z důvodu snížení produkce stavebních a demoličních odpadů. Vysoká produkce v roce 2014 byla zapříčiněna hlavně stavbou rychlostní silnice.

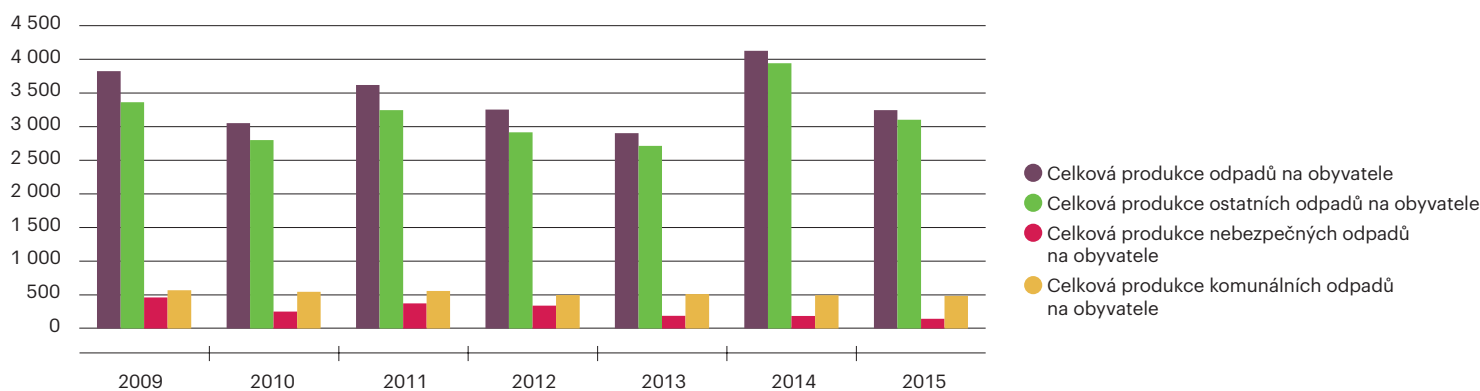
Celková produkce nebezpečných odpadů na obyvatele mezi lety 2009–2015 výrazně klesla o 68,9 % na celkových 143,7 kg.obyv.⁻¹. Na vývoji produkce nebezpečných odpadů se významně podílelo 44,0% snížení v roce 2013, které je možné dát do souvislosti především s postupným dokončováním odstraňování starých ekologických zátěží a stavebních zakázek spojených s demoliční činností (došlo hlavně k úbytku množství zeminy, kamení a stavebních směsí). Konkrétně se jednalo o dokončení sanace v bývalé výrobě fenolů v Litvínově (areál Chempark Záluží) a ukončení demoličních prací při modernizaci elektráren Tušimice a Pruněrov. Podíl celkové produkce nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů na obyvatele tak mezi lety 2009–2015 poklesl z 12,1 % na 4,4 %. Na produkci nebezpečných odpadů se kromě stavebních firem značnou měrou podílí i chemický průmysl a společnosti zabývající se stabilizací a biodegradací odpadů.

Celková produkce komunálních odpadů² na obyvatele se od roku 2009 snížila o 14,7 % na 485,6 kg.obyv.⁻¹.

Graf 10.1.1

Produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv.⁻¹], 2009–2015

kg.obyv.⁻¹

ČSÚ je zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav).

Zdroj: CENIA, ČSÚ

¹ Součet celkové produkce ostatních a nebezpečných odpadů na obyvatele. Součástí celkové produkce odpadů na obyvatele je i celková produkce komunálních odpadů na obyvatele, které patří částečně do kategorie ostatních odpadů a zčásti do kategorie nebezpečných odpadů. Pro názornost k hodnocení je však v grafu celková produkce této speciální skupiny odpadů na obyvatele uvedena navíc jako zvláštní sloupec.

² Produkce komunálních odpadů od občanů včetně produkce komunálních odpadů vznikajících při nevýrobní činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání na území obce (http://www.mzp.cz/cz/matematicke_vyjadreni_indikatoru_2015).

Další informace k aktivitám a problémům řešeným v rámci kraje v oblasti životního prostředí

Projektová činnost kraje v oblasti životního prostředí v roce 2015

Název projektu	Cíle projektu
Implementace území Natura 2000 v Ústeckém kraji, 3. etapa 2013–2015	Předmětem projektu je implementace soustavy Natura 2000 v Ústeckém kraji. V rámci realizace akce byly zpracovány podklady pro plány péče, bylo provedeno geodetické zaměření, vytyčení a značení hranic. Projektová činnost navazuje na předchozí dvě etapy, do 3. etapy je zahrnuto dalších 7 lokalit.
OdCom – Objektivizace stížností na zápach v Erzgebirgskreis a v Ústeckém kraji – příspěvek k analýze příčin a zjišťování zdravotních následků	Předmětem projektu je objektivizovat stížnosti obyvatel v česko-saském pohraničí na zápach, jeho lokalizace a posouzení působení zápachu a dalších škodlivin v ovzduší na zdraví obyvatelstva v Sasku i v Čechách.

Vyhlášené dotační tituly kraje v roce 2015

Název dotačního titulu	Cíle dotace
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016 – Podpora včelařů na území Ústeckého kraje	Zvrácení dlouhodobě nepříznivého vývoje, oživení zájmového včelaření podporou jak nových zájemců o včelaření, tak i těch, kteří již včelaří, s cílem rovnoměrného zavčelení a ozdravení chovů v jednotlivých katastrech Ústeckého kraje.
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016 – Obnova krajiny a biodiverzity na území Ústeckého kraje	Zvýšení biodiverzity a protierozní ochrany zemědělské půdy na území Ústeckého kraje prostřednictvím opatření realizovaných mimo zastavěná území a zastavitelné plochy obcí.
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016 – Rozvoj ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) na území Ústeckého kraje	Poskytování dotace v souladu s aktualizovanou Konceptí environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji: podpora získávání prostředků z vnějších zdrojů na projekty rozvoje EVVO; rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních; rozvoj EVVO v mimoškolní oblasti; podpora projektů EVVO; podpora lesní pedagogiky.
Program pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016 – Podpora záchranných stanic na území Ústeckého kraje	Zajištění péče o zraněné volně žijící druhy živočichů chráněné dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů na území Ústeckého kraje v působnosti záchranné stanice.
Program podpory rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ústeckého kraje na období let 2014 až 2020	1) Investiční podpora do zemědělských hospodářství související se zemědělskou prvovýrobou. 2) Podpora na investice související se zpracováním zemědělských produktů a jejich uváděním na trh. 3) Neinvestiční podpora na předávání znalostí, informační akce a poradenské služby.
Program pro poskytování příspěvků na hospodaření v lesích Ústeckého kraje na období 2014 až 2020	Poskytování příspěvku na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů a příspěvku na ekologické a k přírodě šetrné technologie v souladu se schválenou podporou č. SA. 36748 (2013/N).
Společný program na podporu výměny kotlů	Financování dotačního programu zaměřeného na realizaci opatření vedoucích ke snížení znečištění ovzduší z malých spalovacích zdrojů, tzn. lokálních topenišť využívajících tuhá paliva na území Ústeckého kraje.
Fond vodního hospodářství Ústeckého kraje	Poskytování dotací na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Ústeckého kraje dle § 88 odst. 15 vodního zákona.

Další environmentální aktivity kraje a EVVO v roce 2015

Aktivity EVVO – pravidelné setkávání koordinátorů EVVO s ekologickou tematikou (2x ročně); krajská konference EVVO Ústeckého kraje (podzim); výukový materiál pro školská zařízení a jiné organizace působící v oblasti EVVO; specializační studium koordinátorů EVVO zejména působících ve školách a školských zařízeních – prostřednictvím Klubu ekologické výchovy, zvyšování povědomí o problematice ekologické výchovy prostřednictvím ekologických center a výukových programů. Podpora prostřednictvím dotačního titulu.

Osvětové aktivity pro občany v oblasti ekologických forem vytápění – semináře, konference.

Snížení koncentrací znečišťujících látek v ovzduší z dopravy, lokálních topenišť a stacionárních zdrojů – osvětové akce.

Vyhlášení 4 evropsky významných lokalit (EVL) – za finanční podpory OPŽP.

Podpora využívání místních zemědělských a potravinářských produktů – Regionální potravina, Potravina Přemysla Oráče, farmářské trhy.

Podpora vybraných činností v lesnictví souvisejících s ochranou biodiverzity, obnovou přirozených biotopů, komplexní údržbou lesa a obnovou lesních cest.

Podpora uživatelů pozemků, honiteb a rybářských revírů při činnostech přispívajících k ochraně biodiverzity a ekologické stability krajiny.

Aktivity neziskového sektoru s environmentální tematikou v roce 2015

Na území Ústeckého kraje působí ekologická centra, která organizují výukové programy, soutěže s ekologickou tematikou nebo semináře.

V databázi neziskových organizací v Ústeckém kraji je evidováno 28 organizací s environmentální tematikou, např.: EC Meluzína (Děčín); Ekologické centrum Most pro Krušnohoří (Most); České Švýcarsko o.p.s. (Krásná Lípa); 4. ZO ČSOP Tilia (Krásná Lípa); CEV VIANA (Litvínov) – blíže viz tabulka.

Aktivita	Garant aktivity
Obnova extenzivních ovocných sadů, výsadba starých odrůd ovocných stromů	EC Meluzína
Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ	Ekologické centrum Most pro Krušnohoří
Vzdělávací akce a kurzy pro odbornou i širokou veřejnost	České Švýcarsko o.p.s.
EVVO, provoz 3 ekocenter v Ústeckém kraji	4. ZO ČSOP Tilia
Koordinace EVVO při Schole Humanitas, garance programu GLOBE	CEV VIANA

Prioritní environmentální problémy kraje

Lokální vytápění

Negativní vliv lokálního vytápění domácností na kvalitu ovzduší v kraji je zmírňován pomocí tzv. „kotlíkových dotací“. V roce 2015 bylo zahájeno nové dotační období.

Dostavba dálnice D8

Vlekoucí se dostavba dálnice D8 významně ovlivňuje lokální kvalitu ovzduší jednotlivých dotčených obcí. Současné dopravní trasy jsou dlouhodobě zatíženy výfukovými plyny a hlukem z nadměrné, především tranzitní dopravy. Problematika hluku z dopravy je pro silnice ve vlastnictví Ústeckého kraje a aglomeraci Ústí nad Labem řešena Akčním plánem protihlukových opatření ve smyslu směrnice 2002/49/EC, o snižování a řízení hluku v životním prostředí.

Kvalita vody ve vodním toku Labe

V roce 2015 byly ve vzorcích vod a sedimentovatelných plaveninách zjištěny zvýšené hodnoty polychlorovaných bifenyly (PCB). Situace byla diskutována v rámci Mezinárodní komise pro ochranu Labe a v rámci Stálého výboru Sasko.

Kalamitní stav Krušných hor

Přetrvávající problém, který je řešen postupnou obnovou původních porostů Krušných hor.

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje

Seznam zkratek

- AOPK ČR** Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
BSK₅ biochemická spotřeba kyslíku pětidenní
CDV, v.v.i. Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.
CENIA CENIA, česká informační agentura životního prostředí
CEV centrum ekologické výchovy
CO oxid uhelnatý
CO₂ oxid uhličitý
CORINE Land Cover Coordination of Information on the Environment – program EU zaměřený na sběr informací o životním prostředí, databáze Land Cover popisuje krajinný pokryv pomocí metod dálkového průzkumu Země
ČGS Česká geologická služba
ČHMÚ Český hydrometeorologický ústav
ČOV čistírna odpadních vod
ČSN česká státní norma
ČSOP Český svaz ochránců přírody
ČSÚ Český statistický úřad
ČÚZK Český úřad zeměměřický a katastrální
DPH daň z přidané hodnoty
EC ekologické centrum
EEA European Environment Agency – Evropská agentura životního prostředí
ERÚ Energetický regulační úřad
EVL evropsky významná lokalita
EVVO environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FAME Fatty Acid Methyl Ester – metylestery nenasycených mastných kyselin rostlinného původu, přidávají se do motorové nafty
CHSK_{cr} chemická spotřeba kyslíku dichromanem draselným
IAD individuální automobilová doprava
IPPC Integrated Pollution Prevention and Control – Integrovaná prevence a omezování znečištění
IRZ Integrovaný registr znečišťování
KN katastr nemovitostí
LPIS Land Parcel Identification System – veřejný registr půdy
MEŘO methylester řepkového oleje, používá se jako biopalivo
MH mezní hodnota
MZe Ministerstvo zemědělství
MŽP Ministerstvo životního prostředí
NH₃ amoniak
N₂O oxid dusný
NO_x oxidy dusíku
NRL Národní referenční laboratoř pro komunální hluk
NSD nákladní silniční doprava
o.p.s. obecně prospěšná společnost
OPŽP Operační program Životní prostředí
PM suspendované částice
PUR polyuretan
REZZO registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
s.p. státní podnik
SHM Strategické hlukové mapování
SO₂ oxid siřičitý
SZP společná zemědělská politika
SZÚ Státní zdravotní ústav
TTP trvalý travní porost

ÚHÚL Ústav hospodářské úpravy lesů
v.v.i. veřejná výzkumná instituce
VOC volatilní (těkavé) organické látky
VÚMOP, v.v.i. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
VÚV T.G.M, v.v.i. Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.
ZO základní organizace
ZPF zemědělský půdní fond

Zkratky krajů

HKK Královéhradecký kraj
JHC Jihočeský kraj
JHM Jihomoravský kraj
KVK Karlovarský kraj
LBK Liberecký kraj
MSK Moravskoslezský kraj
OLK Olomoucký kraj
PAK Pardubický kraj
PHA Hl. m. Praha
PLK Plzeňský kraj
STC Středočeský kraj
ULK Ústecký kraj
VYS Kraj Vysočina
ZLK Zlínský kraj